

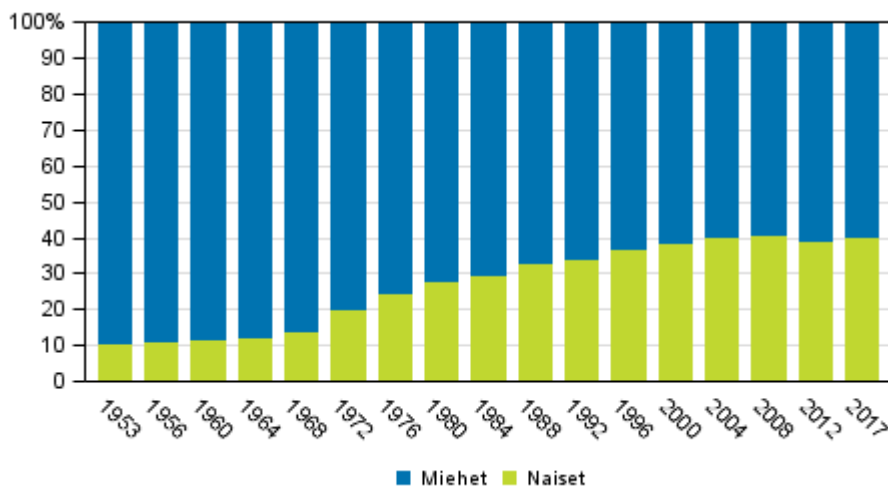
Kunnallisvaalit 2017

Ehdokasasettelu ja ehdokkaiden tausta-analyysi

Kuntavaaleissa 2017 yhteensä 33 618 ehdokasta

Rekisteröidyistä puolueista 15 asetti ehdokkaita vuoden 2017 kuntavaaleissa. Kaikkiaan ehdokkaita Manner-Suomen 295 kunnassa on 33 618, joista valitsijayhdistysten asettamia 805. Kuntavaalien ehdokasmäärä väheni edellisistä kunnallisvaaleista 3 506 ehdokkaalla (9,4 prosenttia). Ehdokkaista miehiä on 20 207 ja naisia 13 411. Ehdokkaista 6 669 on nykyisessä kunnanvaltuustossa toimivia kunnanvaltuutettuja, 162 istuvia kansanedustajia ja 4 europarlamentaarikkoja. Puolueista eniten ehdokkaita asetti Suomen keskusta, 7 461 ehdokasta, ja vähiten Suomen eläinoikeuspuolue, 15 ehdokasta. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen tilastoon kuntavaalien 2017 ehdokasasettelusta.

Naisten ja miesten osuus ehdokkaista kuntavaaleissa 1953–2017

Ehdokkaita kuntavaaleissa voivat asettaa rekisteröidyt puolueet ja äänioikeutettujen perustamat valitsijayhdistykset. Puolueet voivat muodostaa keskenään vaaliliittoja ja valitsijayhdistykset yhteislistoja. Kukin puolue tai vaaliliitto voi asettaa enintään puolitoistakertaisen määrän ehdokkaita kuin mikä on kunnassa valittavien valtuutettujen määrä. Kaikista ehdokkaista 96,0 prosenttia on nykyisten eduskuntapuolueiden (KESK, KOK, PS, SDP, VIHR, VAS, RKP, KD) asettamia. Ehdokkaista 1,6 prosenttia on asettanut puolue, jolla ei ole kansanedustajaa nykyisessä eduskunnassa. Eniten tällaisista puolueista ehdokkaita asetti Suomen kommunistinen puolue (221 ehdokasta) ja vähiten Suomen eläinoikeuspuolue (15 ehdokasta). Ehdokkaista 2,4 prosenttia on valitsijayhdistysten asettamia.

Kunnallisvaalien ehdokkaista enemmistö on aina ollut miehiä. Vuoden 2017 kuntavaalien ehdokkaista naisia oli 39,9 prosenttia, 1,1 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisissä kunnallisvaaleissa. Eduskuntapuolueista Vihreä liitto asetti suhteellisesti eniten naisehdokkaita, 57,9 prosenttia puolueen asettamista ehdokkaista. Eduskuntapuolueista suhteellisesti vähiten naisehdokkaita oli Perussuomalaisilla, 25,2 prosenttia. Kaikista puolueista naisehdokkaiden osuus oli suurin Feministisellä puolueella (90,0 prosenttia) ja pienin Itsenäisyyspuolueella (11,4 prosenttia).

Taulukko 1. Ehdokkaiden lukumäärä ikäluokan mukaan puolueittain kuntavaaleissa 2017

Puolue	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	Yhteensä
KESK	353	902	1 442	1 761	1 792	1 211	7 461
KOK	300	603	1 233	1 531	1 239	833	5 739
PS	118	469	791	974	867	612	3 831
SDP	171	599	1 180	1 388	1 609	1 185	6 132
VIHR	156	476	795	631	377	165	2 600
VAS	122	426	606	608	818	623	3 203
RKP	103	185	262	295	255	224	1 324
KD	50	210	336	439	490	446	1 971
SKP	4	35	32	22	53	75	221
KTP	1	3	3	3	6	23	39
LIBE	7	21	14	9	3	2	56
Piraattip.	12	71	38	14	2	-	137
EOP	1	9	2	3	-	-	15
Femin.p.	3	15	13	6	2	1	40
IP	-	4	14	9	10	7	44
Muut	27	65	162	223	195	133	805
Yhteensä	1 428	4 093	6 923	7 916	7 718	5 540	33 618

Kaikkien kuntavaaliehdokkaiden keski-ikä on 49,5 vuotta, miesehdokkaiden 50,7 ja naisehdokkaiden 47,8 vuotta. Ehdokkaista 21 174 (63,0 prosenttia) on 45 vuotta täyttäneitä tai sitä vanhempia, 65 vuotta täyttäneitä tai sitä vanhempia on 5 540 ehdokasta (16,5 prosenttia). Alle 25-vuotiaita ehdokkaita on 1 428 (4,2 prosenttia). Eduskuntapuolueista suhteellisesti eniten alle 25-vuotiaita ehdokkaita on Ruotsalaisella kansanpuolueella (7,8 prosenttia) ja vähiten Kristillisdemokraateilla (2,5 prosenttia). Suhteellisesti eniten 65 vuotta täyttäneitä tai sitä vanhempia on eduskuntapuolueista ehdokkaana Kristillisdemokraateilla (22,6 prosenttia) ja vähiten Vihreällä liitolla (6,3 prosenttia). Kaikista vuoden 2017 kuntavaaleihin ehdokkaita asettaneista puolueista suhteellisesti eniten alle 25-vuotiaita ehdokkaita on Liberaalipuolueella (12,5 prosenttia) ja vähiten Itsenäisyyspuolueella (0,0 prosenttia). Suhteellisesti eniten 65 vuotta täyttäneitä ehdokkaita on Kommunistisella työväenpuolueella (59,0 prosenttia) ja vähiten Piraattipuolueella ja Suomen eläinoikeuspuolueella (0,0 prosenttia). Ehdokkaan ikä on ikä vaalipäivänä.

Taulukko 2. Ehdokkaiden taustatekijöitä puolueittain kuntavaaleissa 2017

Puolue	Kunnan- valtuutettuja (%)	Ehdokkaiden ikä keski- määrin	Suomen- ja saamen- kielisiä (%)	Ruotsin- kielisiä (%)	Muun- kielisiä (%)	Työllisiä (%)	Työttömiä (%)	Työvoiman ulkopuolella (%) ¹⁾	Tulot keskimäärin ²⁾
KESK	28,1	49,5	98,3	0,4	1,3	74,5	5,4	20,1	39 131
KOK	20,3	49,0	96,6	1,5	1,9	75,7	4,8	19,4	50 162
PS	20,8	49,8	97,5	0,7	1,8	56,9	15,0	28,1	30 420
SDP	20,0	51,4	94,4	3,6	2,0	68,9	8,0	23,2	37 866
VIHR	8,8	43,8	93,2	2,6	4,2	69,7	11,0	19,3	33 494
VAS	14,5	50,4	95,8	1,3	2,8	58,4	11,9	29,8	30 508
RKP	22,8	47,9	7,9	88,8	3,3	75,2	4,2	20,6	45 980
KD	10,2	52,2	88,6	8,0	3,5	60,2	9,3	30,5	32 929
SKP	4,1	54,1	95,5	1,8	2,7	39,8	14,9	45,2	23 587
KTP	-	61,1	100,0	-	-	12,8	7,7	79,5	19 935
LIBE	3,6	37,2	92,9	5,4	1,8	67,9	8,9	23,2	29 654
Piraattip.	-	33,8	93,4	3,6	2,9	46,7	21,2	32,1	19 432
EOP	-	34,3	100,0	-	-	60,0	20,0	20,0	19 917
Femin.p.	-	37,2	82,5	12,5	5,0	77,5	5,0	17,5	27 149
IP	2,3	50,8	100,0	-	-	45,5	25,0	29,5	24 252
Muut	21,7	51,0	91,7	6,2	2,1	62,8	11,2	26,0	35 014
Kaikki ehdokkaat	19,8	49,5	92,2	5,6	2,2	68,2	8,4	23,4	38 080

1) Työvoiman ulkopuolella olevat ehdokkaat jakautuvat opiskelijoihin (20,1 %), eläkeläisiin (71,4 %), varus- ja siviilipalvelusmiehiin (0,4 %) ja muihin työvoiman ulkopuolella oleviin (8,1 %).

2) Valtionveronalaiset tulot

Kaikista ehdokkaista istuvia kunnanvaltuutettuja on 19,8 prosenttia. Eduskuntapuolueista suhteellisesti eniten kunnanvaltuutettuja on ehdokkaana Suomen Keskustalla, 28,1 prosenttia. Suhteellisesti vähiten istuvia kunnanvaltuutettuja eduskuntapuolueiden asettamista ehdokkaista on Vihreällä liitolla, 8,8 prosenttia.

Ehdokkaista 92,2 prosenttia on suomen- tai saamenkielisiä, ruotsinkielisiä ehdokkaista on 5,6 prosenttia ja muuta kieltä äidinkielenään puhuu 2,2 prosenttia ehdokkaista. Suhteellisesti eniten muunkielisiä ehdokkaita eduskuntapuolueista on Vihreällä liitolla (4,2 %), Kristillisdemokraateilla (3,5 %) ja Ruotsalaisella kansanpuolueella (3,3 %).

Ehdokkaan pääasiallisen toiminnan perusteella kaikista kuntavaaliehdokkaista työllisiä on 68,2 prosenttia, työttömiä 8,4 ja työvoiman ulkopuolella 23,4 prosenttia. Eduskuntapuolueista suhteellisesti eniten työllisiä on Kokoomuksen asettamissa ehdokkaissa (75,7 %) ja vähiten Perussuomalaisilla (56,9 %). Suhteellisesti eniten työvoiman ulkopuolisia ehdokkaita on Kristillisdemokraateilla (30,5 %) ja vähiten Vihreällä liitolla (19,3 %).

Kaikkien ehdokkaiden keskimääräiset valtionveronalaiset tulot ovat 38 080 euroa vuodessa. Eduskuntapuolueista keskimäärin suurimmat tulot ovat Kokoomuksen asettamilla ehdokkailla, 50 162 euroa, pienimmät Perussuomalaisten ehdokkailla, 30 420 euroa.

Valtakunnallinen ehdokasrekisteri on julkaistu Oikeusministeriön ylläpitämällä internetsivuilla (www.vaalit.fi). Tarkemmat tiedot kuntavaalien ehdokkaista löytyvät katsauksesta: Ehdokkaiden tausta-analyysi kuntavaaleissa 2017.

[Tietokantataulukot](#)

Sisällys

1. Ehdokkaiden tausta-analyysi kuntavaaleissa 2017.....	6
1.1. Yhteenveto	6
1.2. Ehdokkaat ja äänioikeutetut sukupuolen mukaan	8
1.3. Ikärakenne.....	11
1.4. Ulkomaalaistausta.....	14
1.5. Koulutustaso.....	18
1.6. Työmarkkina-asema.....	19
1.7. Perheasema	23
1.8. Lasten määrä.....	24
1.9. Tulotaso	26

Taulukot

Taulukko 1. Ehdokkaiden lukumäärä puolueittain kuntavaaleissa 2008, 2012 ja 2017	8
Taulukko 2. Naisten osuus äänioikeutetuista ja ehdokkaista (puolueittain) kuntavaaleissa vuosina 2000–2017, %	9
Taulukko 3. Ehdokkaiden keski-ikä puolueittain kuntavaaleissa 2017	12
Taulukko 4. Ehdokkaiden puoluejakauma kuntakoon mukaan kuntavaaleissa 2017, %	14
Taulukko 5. Äänioikeutetut ja ehdokkaat äidinkielen mukaan maakunnittain kuntavaaleissa 2017, %	15
Taulukko 6. Äänioikeutetut ja ehdokkaat äidinkielen mukaan, suurimmat kieliryhmät eriteltyinä, kuntavaaleissa 2017, %	16
Taulukko 7. Ulkomaalaistaustaisten (henkilöt, joiden vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla) osuus ehdokkaista kuntavaaleissa 2008–2017, %	17
Taulukko 8. Äänioikeutetut ja ehdokkaat kansalaisuuden mukaan kuntavaaleissa 2017	18
Taulukko 9. Äänioikeutettujen ja ehdokkaiden työllisyysaste (18-64-v.) maakunnittain kuntavaaleissa 2017, %	21
Taulukko 10. Ehdokkaat työnantajan sektorin ja kuntakoon mukaan kuntavaaleissa 2017, %	23
Taulukko 11. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) perheaseman mukaan kuntavaaleissa 2017, %	24
Taulukko 12. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) lasten lukumäärän (lapsia keskimäärin) mukaan kuntavaaleissa 2017.....	26
Taulukko 13. Äänioikeutettujen ja ehdokkaiden käytettävissä olevien rahatulojen mediaani (euroa/vuosi) maakunnittain kuntavaaleissa 2017, %	27
Taulukko 14. Äänioikeutettujen ja ehdokkaiden (puolueittain) käytettävissä olevien rahatulojen mediaani (euroa vuodessa) kuntavaaleissa 2017, %	28

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Ehdokkaiden lukumäärä vaalipiireittäin ja puolueittain kuntavaaleissa 2017.....	31
Liitetaulukko 2. Ehdokkaat sukupuolen ja ikäluokan mukaan puolueittain kuntavaaleissa 2017.....	31

Kuviot

Kuvio 1. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2017, %.....	9
Kuvio 2. Naisten osuus ehdokkaista maakunnittain kuntavaaleissa 2017, %.....	10
Kuvio 3. Vuonna 2012 ehdolla olleiden ja uusien ehdokkaiden osuus ehdokkaista puolueittain kuntavaaleissa 2017, %.....	10

Kuvio 4. Äänioikeutettujen ikajakaumat sekä keski-ikä sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2017, %.....	11
Kuvio 5. Ehdokkaiden ikäjakaumat sekä keski-ikä sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2017, %.....	11
Kuvio 6. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) ikäluokittain kuntavaaleissa 2017, %.....	12
Kuvio 7. Ehdokkaiden osuus ikäluokasta sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2017, %.....	13
Kuvio 8. Vieraskielisten osuus äänioikeutetuista ja ehdokkaista (puolueittain) kuntavaaleissa 2017, %.....	16
Kuvio 9. Ulkomaalaistaustaisten (henkilöt, joiden molemmat vanhemmat syntyneet ulkomailla) osuus puolueittain kuntavaaleissa 2017, %.....	17
Kuvio 10. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) koulutusasteen mukaan kuntavaaleissa 2017, %.....	18
Kuvio 11. Korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneiden osuus äänioikeutetuista ja ehdokkaista maakunnittain kuntavaaleissa 2017, %.....	19
Kuvio 12. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) pääasiallisen toiminnan mukaan kuntavaaleissa 2017, %.....	20
Kuvio 13. Äänioikeutettujen ja ehdokkaiden (18-64-v.) työllisyysaste maakunnittain kuntavaaleissa 2017, %.....	20
Kuvio 14. Työlliset äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) sosioekonomisen aseman mukaan kuntavaaleissa 2017, %.....	22
Kuvio 15. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) työnantajan sektorin mukaan kuntavaaleissa 2017, %.....	22
Kuvio 16. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) perhetyypin mukaan kuntavaaleissa 2017, %.....	24
Kuvio 17. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) lasten lukumäärän mukaan kuntavaaleissa 2017, %.....	25
Kuvio 18. Äänioikeutettujen ja ehdokkaiden käytettävissä olevien rahatulojen mediaani (euroa/vuosi) maakunnittain kuntavaaleissa 2017.....	27
Kuvio 19. Äänioikeutettujen ja ehdokkaiden (puolueittain) käytettävissä olevien rahatulojen mediaani (euroa) kuntavaaleissa 2017.....	28
Kuvio 20. Ylimpään tulokymmenyksen kuuluvien osuus puolueittain kuntavaaleissa 2017, %.....	29
Kuvio 21. Alimpaan tulokymmenyksen kuuluvat ehdokkaat puolueittain kuntavaaleissa 2017, %.....	30
 Kuntavaalit, laatuseloste.....	 32

1. Ehdokkaiden tausta-analyysi kuntavaaleissa 2017

Seuraavassa tarkastellaan äänioikeutettuja ja puolueiden ehdokkaaksi asettamia henkilöiden eri taustatietojen mukaan. Tiedot äänioikeutetuista on saatu 22.2.2017 perustetusta äänioikeusrekisteristä ja tiedot ehdokkaista 9.3.2017 perustetusta ehdokasrekisteristä. Taustatiedot perustuvat Tilastokeskuksen tilastoaineistoihin, mm. väestö-, työssäkäynti- ja perhetilastoihin sekä tutkintorekisteriin.

Ehdokkaat eroavat ikä- ja sukupuolirakenteeltaan kaikista äänioikeutetuista. Ehdokkaissa on alle 30- ja yli 70-vuotiaita huomattavasti vähemmän kuin äänioikeutetuissa sekä miehiä enemmän kuin naisia. Tämä on otettava huomioon, kun ehdokkaita verrataan äänioikeutettuihin. Analyysin taulukoissa ja kuvioissa tietoja ei ole ikävakioitu. Vakiointi pienentäisi hieman eroa ehdokkaiden ja äänioikeutettujen välillä esim. verrattaessa ehdokkaiden ja äänioikeutettujen koulutustasoa, pääasiallista toimintaa, perheasemaa ja sosioekonomista asemaa.

Seuraavassa tarkastelussa on eritelty vain eduskuntapuolueet. Muiden puolueiden asettamat ehdokkaat ja valitsijayhdistysten ehdokkaat on esitetty yhtenä luokkana 'Muut'.

1.1. Yhteenveto

Ehdokkaiden määrä laskee, keski-ikä nousee

Kuntavaalien ehdokasmäärä on ollut jo pitkään laskussa. Nyt kuntavaaleihin asetettiin 33 618 ehdokasta, joka on 3 500 ehdokasta vähemmän kuin vuonna 2012 ja 6 100 vähemmän kuin vuoden 2000 vaaleissa. Ainoastaan Vihreä liitto ja Suomen Kristillisdemokraatit onnistuivat asettamaan ehdokkaita viimekertaisia enemmän. Aiempien vuosien tapaan eniten ehdokkaista on Suomen Keskustalla, vaikka myös sen ehdokasmäärä on vähentynyt aikaisemmista vuosista.

Naisten osuus ehdokkaista on pysytellyt jo pitkään noin 40 prosentissa. Vain Vihreällä liitolla on ehdokkaissaan naisemmistö. Sen ehdokkaista noin 58 prosenttia on naisia. Eduskuntapuolueista vähiten naisehdokkaita on Perussuomalaisilla, 25 prosenttia ehdokkaista.

Ehdokkaat ovat keskimäärin vajaan vuoden nuorempia kuin äänioikeutetut. Ehdokkaiden keski-ikä on kuitenkin noussut nopeammin kuin äänioikeutettujen. Vuodesta 2000 ehdokkaiden keski-ikä on noussut 3,6 vuotta. Samassa ajassa äänioikeutettujen keski-ikä on noussut vajaat kolme vuotta.

Puolet ehdokkaista ehdolla myös viime vaaleissa

Kaikista puolueiden asettamista ehdokkaista yli puolet oli ehdokkaana myös vuoden 2012 kuntavaaleissa ja molemmissa vaaleissa pääosin saman puolueen ehdokkaana. Viime vaaleista ehdokaslistaansa on eniten uudistanut Vihreä liitto, jonka ehdokkaista 60 prosenttia ei ollut ehdokkaana edellisissä kuntavaaleissa.

Kunnanvaltuutettuja ehdokkaista on noin viidennes. Eniten kunnanvaltuutettuja on Keskustan listoilla, noin 28 prosenttia puolueen ehdokkaista. Istuvia kansanedustajia ehdokkaana on 162.

Asukasmäärältään pienissä, alle 20 000 asukkaan kunnissa Keskustan ehdokkailla on valta-asema. Alle 5 000 asukkaan kunnissa jopa 40 prosenttia ehdokkaista on Keskustan asettamia. Suurimmissa, yli 100 000 asukkaan kunnissa ehdokkaiden puoluejakauma on huomattavasti tasaisempi eikä millään puolueella ole yli 20 prosentin osuutta ehdokkaista.

Ulkomaalaistaustaiset aliedustettuja

Äänioikeutettuihin verrattuna ulkomaalaistaustaiset ovat aliedustettuina ehdokkaissa. Ulkomaalaistaustaisia, eli henkilöitä, joiden molemmat vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla, on äänioikeutetuista vajaat kuusi prosenttia ja ehdokkaista hieman yli kaksi prosenttia. Eniten ulkomaalaistaustaisia ehdokkaita on RKP:llä (4,2 %) ja vähiten Keskustalla (1,2 %).

Äidinkielen mukaan tarkasteltuna tulos on samanlainen. Vieraita kieliä puhuvia on ehdokkaissa selvästi vähemmän kuin äänioikeutetuissa. Vieraita kieliä puhuvia ehdokkaita on 727. Suurin vieraskielisten ryhmä ovat venäjänkieliset, 164 ehdokasta ja toiseksi suurin vironkieliset, 72 ehdokasta.

Ehdokkaissa on yli 60 eri maan kansalaisia, vaikka ulkomaan kansalaisten osuus onkin alle prosentti kaikista ehdokkaista. Äänioikeutetuista ulkomaan kansalaisia on neljä prosenttia. Ulkomaan kansalaisia on ehdokkaana 263 henkilöä. Henkilöllä voi olla useamman maan kansalaisuus. Suomen kansalaisia, joilla

on myös jonkin toisen maan kansalaisuus, on ehdokkaana 462. Heidän osuutensa kaikista ehdokkaista on 1,4 prosenttia. Kaikista äänioikeutetuista tällaisia kaksoiskansalaisia on noin 1,7 prosenttia.

Ehdokkaat korkeammin koulutettuja ja enemmän työelämässä

Koulutukseltaan ehdokkaat poikkeavat äänioikeutetuista selvästi. Ehdokkaista lähes 90 prosentilla on jokin perusasteen jälkeinen tutkinto, kun taas äänioikeutetuista perusasteen jälkeisen tutkinnon on suorittanut 73 prosenttia. Paljolti tämä on selitettävissä äänioikeutettujen ja ehdokkaiden erilaisella ikärakenteella. Korkein koulutustaso on Vihreän liiton ehdokkailla. Heistä yli puolet on suorittanut korkeakouluasteen tutkinnon, kun kaikista ehdokkaista vastaavan tasoisen tutkinnon on suorittanut kolmannes ja äänioikeutetuista viidennes.

Ero ehdokkaiden ja äänioikeutettujen ikärakenteessa heijastuu myös eroavaisuuksiin ehdokkaiden ja äänioikeutettujen työmarkkina-asemassa: ehdokkaista työllisiä on lähes 70 prosenttia, äänioikeutetuista noin puolet. Eläkkeellä on puolestaan lähes 30 prosenttia äänioikeutetuista, ehdokkaista 17 prosenttia. Työllisyysaste lasketaan työllisten osuutena työikäisestä, 18–64 -vuotiaasta väestöstä. Ehdokkaiden työllisyysaste on 78 prosenttia, äänioikeutettujen noin kymmenen prosenttiyksikköä matalampi.

Sosioekonomiselta asemaltaan ehdokkaissa on enemmän yrittäjiä kuin äänioikeutetuissa. Yrittäjien osuus työllisistä ehdokkaista on 16,5 prosenttia ja äänioikeutetuista 10,5 prosenttia. Eniten yrittäjiä on Keskustan ehdokkaista, lähes 30 prosenttia, joista yli puolet on maa- ja metsätalousyrittäjiä. Myös Kokoomuksen ehdokkaista yrittäjiä on reilu viidennes.

Kuntasektori työllistää ehdokkaita enemmän kuin äänioikeutettuja. Työllisistä ehdokkaista noin 31 prosenttia työskentelee kuntasektorilla, kun taas äänioikeutetuista kuntatyönantajan palveluksessa on 23 prosenttia. Valtiosektorin palkansaajia on ehdokkaana etenkin suuremmissa yli 100 000 asukkaan kunnissa. Niissä yli kymmenen prosenttia työllisistä ehdokkaista on valtiosectorilla kun kaikista ehdokkaista 6,5 prosenttia ja äänioikeutetuista 5,8 prosenttia työskentelee valtiolla.

Ehdokkaista reilu kolmannes elää lapsiperheen arkea

Ehdokkaat poikkeavat myös perheasemaltaan äänioikeutetuista: lapsiperheen vanhempia on ehdokkaissa (36 %) huomattavasti enemmän kuin äänioikeutetuissa (23 %). Yksin asuvia puolestaan on ehdokkaista alle 20 prosenttia kun äänioikeutetuista noin neljännes asuu yksin. Perheaseman eroavaisuutta selittää jo se, että ehdokkaiden ja äänioikeutettujen ikärakenne on erilainen.

Tämänhetkinen perheasema ei kerro sitä, kuinka monella ehdokkaalla ja äänioikeutetulla on tai on ollut omia lapsia. Asiaa voidaan kuitenkin tarkastella Väestötietojärjestelmään tallennetun lasten lukumäärätiedon perusteella. Ehdokkailla on lapsia keskimääräistä enemmän. Ehdokkaista 78 prosentilla on omia lapsia, äänioikeutetuista vastaava osuus on 65 prosenttia. Ehdokkailla on keskimäärin 2,0 lasta ja äänioikeutetuilla 1,5 lasta. Eniten lapsia on Kristillisdemokraateilla, 2,4 lasta ja vähiten Vihreän liiton ehdokkailla, 1,6 lasta.

Kokoomuksen ehdokkailla korkein tulotaso

Ehdokkaat ovat korkeammin koulutettuja ja heistä myös suurempi osa on työelämässä. Tämä selittää osin myös sen, että ehdokkaiden tulotaso on korkeampi kuin äänioikeutettujen. Ehdokkaiden käytettävissä olevan rahatulon mediaani vuonna 2015 oli 26 100 euroa, äänioikeutettujen 5 600 euroa vähemmän. Käytettävissä olevilla rahatuloilla tarkoitetaan verojen jälkeisiä rahatuloja, jotka koostuvat työ- ja omaisuustuloista, työhön liittyvistä luontoiseduista sekä tulonsiirroista.

Puolueittain ehdokkaiden tulot vaihtelevat Kokoomuksen 31 200 eurosta Perussuomalaisten 22 200 euroon. Kun äänioikeutettu väestö järjestetään tulojen mukaan ja jaetaan kymmeneen yhtä suureen osaan, saadaan äänioikeutetun väestön tulokymmenykset. Näistä jokaisessa on hieman alle 440 000 henkilöä. Äänioikeutetun väestön suurituloisimmalla kymmenesosalla on käytettävissään vähintään 38 000 euroa ja pienituloisimmalla korkeintaan 8 250 euroa vuodessa.

Kaikista ehdokkaista ylimpään tulokymmenykseen kuuluu 18 prosenttia. Ehdokkaista tulojakauman hyvätuloisimmassa päässä ovat Kokoomuksen ja RKP:n ehdokkaat. Kokoomuksen miesehdokkaista 36 prosenttia ja naisehdokkaista 25 prosenttia kuuluu ylimpään tulokymmenykseen. RKP:n ehdokkaista ylimpään tulokymmenykseen kuuluu miehistä noin 34 ja naisista 19 prosenttia.

Alimpaan tulokymmenykseen kuuluu siis kymmenesosa kaikista äänioikeutetuista. Ehdokkaista tähän sijoittuu hieman vähemmän, noin kuusi prosenttia. Ainoastaan valitsijayhdistysten ja eduskunnan

ulkopuolisten puolueiden listoilla olevista naisehdokkaista yli kymmenen prosenttia kuuluu alimpaan tulokymmenykseen. Muiden puolueiden osalla osuudet vaihtelevat 2,6 ja yhdeksän prosentin välillä.

1.2. Ehdokkaat ja äänioikeutetut sukupuolen mukaan

Vihreä liitto ja Kristillisdemokraatit kasvattivat ehdokasmääräänsä

Kuntavaaleihin asetettiin 33 618 ehdokasta. Tämä on 3 506 ehdokasta vähemmän kuin vuonna 2012. Lähes kaikilla puolueilla ehdokkaiden määrä laski edellisistä kuntavaaleista. Ainoastaan Vihreä liitto ja Suomen Kristillisdemokraatit onnistuivat asettamaan ehdokkaita enemmän kuin vuoden 2012 vaaleissa. Vihreällä liitolla oli vuoden 2012 vaaleissa 2 299 ehdokasta, nyt vuoden 2017 vaaleissa kolmesataa enemmän eli 2 600 ehdokasta. Suomen Kristillisdemokraatit kasvattivat ehdokasmääräänsä noin sadalla ehdokkaalla. Eniten ehdokkaiden määrä väheni Kansallisella Kokoomuksella niin lukumääräisesti kuin suhteellisestikin. Aiempien vuosien tapaan eniten ehdokkaita on Suomen Keskustalla (7 461), vaikka myös sen listoilta valtuustoihin pyrkijöitä on edelliskertaa vähemmän. (Taulukko 1)

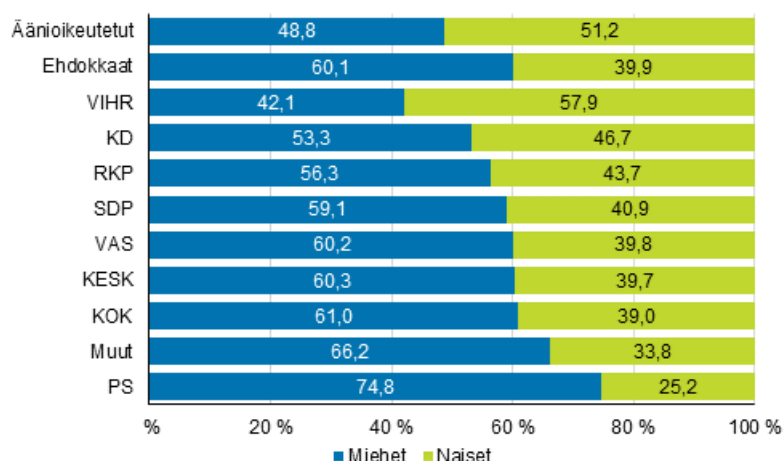
Taulukko 1. Ehdokkaiden lukumäärä puolueittain kuntavaaleissa 2008, 2012 ja 2017

Puolue	Ehdokkaiden lukumäärä			Muutos edellisiin vaaleihin, %	
	2008	2012	2017	2012	2017
Ehdokkaat yhteensä	38 509	37 124	33 618	-3,6	-9,4
Suomen Keskusta KESK	9 977	8 401	7 461	-15,8	-11,2
Kansallinen Kokoomus KOK	7 628	6 874	5 739	-9,9	-16,5
Perussuomalaiset PS	1 840	4 394	3 831	138,8	-12,8
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	7 702	6 986	6 132	-9,3	-12,2
Vihreä liitto VIHHR	2 192	2 299	2 600	4,9	13,1
Vasemmistoliitto VAS	4 112	3 506	3 203	-14,7	-8,6
Suomen Ruotsalainen kansanpuolue RKP	1 407	1 350	1 324	-4,1	-1,9
Suomen Kristillisdemokraatit KD	1 921	1 870	1 971	-2,7	5,4
Muut	1 730	1 444	1 357	-16,5	-6,0

Naisten osuus ehdokkaista pysyttelee 40 prosentissa

Ehdokkaista naisia on 39,9 prosenttia. Äänioikeutetuista enemmistö eli 51,2 prosenttia on naisia. Naisehdokkaiden osuus nousi vuoden 2012 kuntavaaleihin verrattuna yhdellä prosenttiyksiköllä. Vain Vihreällä liitolla on ehdokkaissaan naisennemistö. Sen ehdokkaista 57,9 prosenttia on naisia. Toiseksi eniten naisehdokkaita on Kristillisdemokraateilla, joilla naisten osuus on 46,7 prosenttia ja kolmanneksi eniten Suomen ruotsalaisella kansanpuolueella, 43,7 prosenttia. SDP:llä, Vasemmistoliitolla, Keskustalla ja Kokoomuksella naisten osuus ehdokkaista on noin 40 prosenttia. Vähiten naisehdokkaita on Perussuomalaisilla, 25 prosenttia ehdokkaista. (Kuvio 1)

Kuvio 1. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2017, %

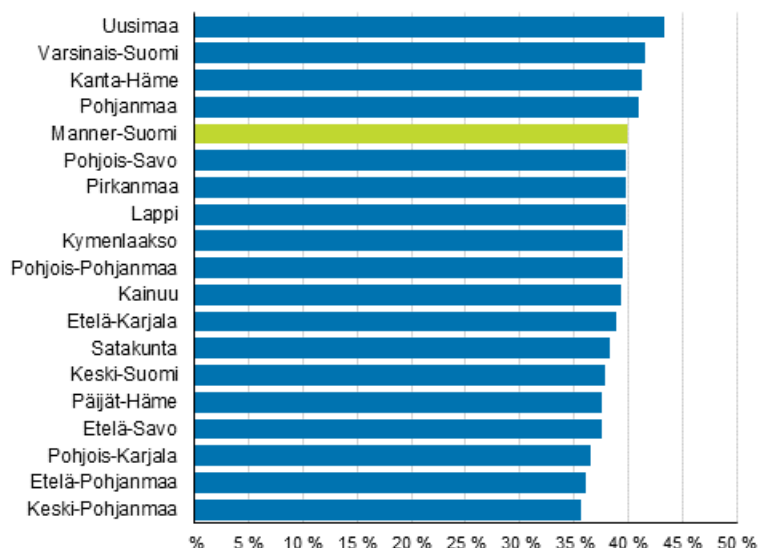
Naisten osuus kaikista ehdokkaista on pysynyt noin 40 prosentin tuntumassa koko 2000-luvun. Useimmilla puolueilla naisten osuus puolueen ehdokkaista on pysytellyt hyvin samalla tasolla. Vain Vihreä liitto ja Vasemmistoliitto ovat kasvattaneet selkeästi naisten osuutta ehdokkaista viime vuosina. Vihreällä liitolla naisten osuus ehdokkaista on noussut vuodesta 2000 seitsemällä prosenttiyksikköä ja Vasemmistoliitolla 5,6 prosenttiyksikköä. (Taulukko 2)

Taulukko 2. Naisten osuus äänioikeutetuista ja ehdokkaista (puolueittain) kuntavaaleissa vuosina 2000–2017, %

Puolue	2000	2004	2008	2012	2017
Äänioikeutetut	51,8	51,6	51,5	51,4	51,2
Ehdokkaat	38,2	39,9	40,4	38,8	39,9
Suomen Keskusta KESK	38,2	39,7	40,3	39,8	39,7
Kansallinen Kokoomus KOK	39,1	40,4	40,3	39,1	39,0
Perussuomalaiset PS	28,8	26,3	25,7	23,3	25,2
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	37,7	39,2	40,8	40,4	40,9
Vihreä liitto VIHR	50,7	52,9	56,8	56,8	57,9
Vasemmistoliitto VAS	34,2	36,1	36,6	37,9	39,8
Suomen Ruotsalainen kansanpuolue RKP	39,9	43,5	42,9	43,5	43,7
Suomen Kristillisdemokraatit KD	46,9	47,2	48,2	45,3	46,7
Muut	32,0	34,6	33,6	32,8	33,8

Prosentuaalisesti eniten naisehdokkaita on Uudenmaan maakunnassa (43,4 %), ja vähiten Keski-Pohjanmaalla (35,7 %). Uudenmaan lisäksi keskimääräistä enemmän naisia on ehdokkaana vain Varsinais-Suomen, Kanta-Hämeen ja Pohjanmaan maakunnissa. (Kuvio 2)

Kuvio 2. Naisten osuus ehdokkaista maakunnittain kuntavaaleissa 2017, %

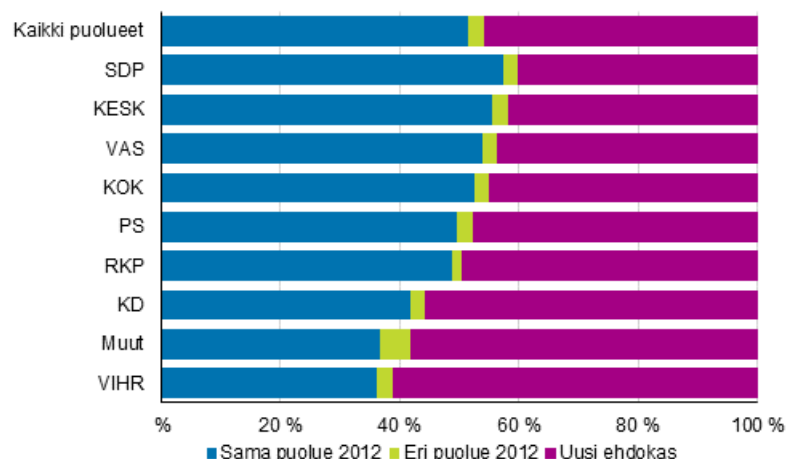

Yli puolet ehdolla myös vuoden 2012 kuntavaaleissa

Kaikista puolueiden asettamista ehdokkaista yli puolet oli saman puolueen ehdokkaana myös vuoden 2012 kuntavaaleissa. Ehdokkaista 2,6 prosenttia oli viime vaaleissa jonkin toisen puolueen ehdokkaana ja noin 46 prosenttia ehdokkaista on uusia ehdokkaita. Eniten uusia ehdokkaita on Vihreällä liitolla, jonka ehdokkaista uusia on noin 60 prosenttia. SDP:n ehdokkaista puolestaan lähes 60 prosenttia oli ehdolla myös edellisissä vaaleissa joko SDP:n tai muun puolueen ehdokkaana. Puoluetta vaihtaneita molemmissa vaaleissa ehdokkaana olleista on vajaat kolme prosenttia. (Kuvio 3)

Kunnanvaltuutettuja kaikista ehdokkaista on noin viidennes. Eniten kunnanvaltuutettuja on Keskustan listoilla, noin 28 prosenttia puolueen ehdokkaista ja vähiten Vihreän liiton ehdokkaista, vajaat yhdeksän prosenttia. Istuvia kansanedustajia ehdokkaana on 162.

Kuvio 3. Vuonna 2012 ehdolla olleiden ja uusien ehdokkaiden osuus ehdokkaista puolueittain kuntavaaleissa 2017, %

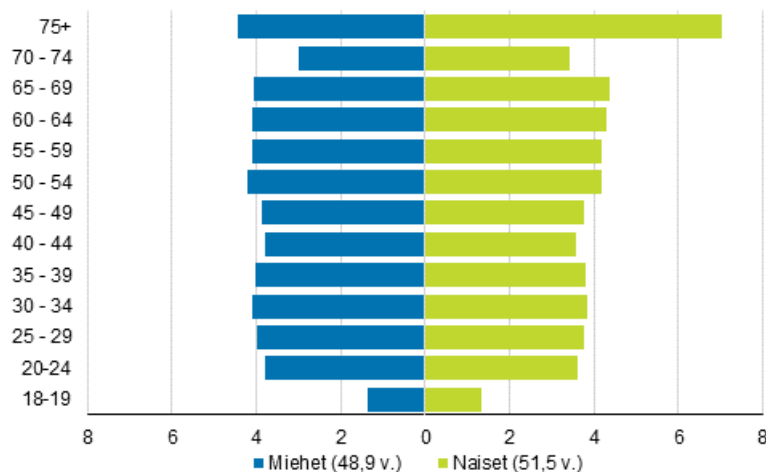
1.3. Ikärakenne

Ehdokkaat vanhenevat vuosi vuodelta

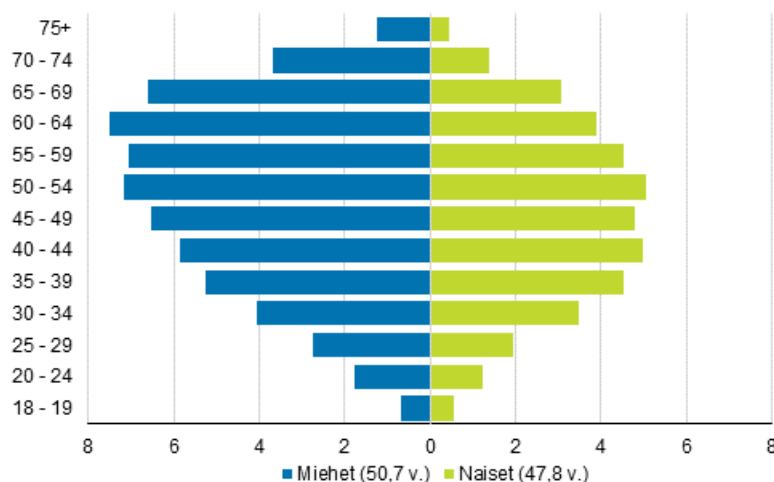
Ehdokkaat ovat nyt keski-ikältään vajaan vuoden vanhempia kuin edellisvaaleissa ja noin 3,6 vuotta vanhempia kuin vuoden 2000 ehdokkaat. Naisehdokkaat ovat noin kolme vuotta nuorempia kuin miesehdokkaat. Ehdokkaana olevien miesten keski-ikä on nyt 50,7 ja naisten 47,8 vuotta. Naisehdokkaat ovat keskimäärin neljä vuotta nuorempia kuin naisäänioikeutetut ja miesehdokkaat kaksi vuotta vanhempia kuin miesäänioikeutetut. Äänioikeutettujen keski-ikä on edellisistä kuntavaaleista noussut vajaalla vuodella ja vuodesta 2000 vajaalla kolmella vuodella. Miesten keski-ikä vaalipäivänä on nyt 48,9 ja naisten 51,5 vuotta. (Taulukko 3)

Ehdokkaiden sukupuoli- ja ikärakenne on hyvin erilainen äänioikeutettuihin verrattuna (kuviot 4 ja 5). Kummankaan ryhmän ikäpyramidi ei ole enää nimensä mukaisesti pyramidi: äänioikeutettujen ikäjakauma muistuttaa pikemminkin tornia ja ehdokkaiden toispuoleista hyrrää, jossa näkyy sekä nuorimpien että vanhimpien ikäluokkien puuttuminen ja miesten enemmisyys. Miesehdokkailla painopiste on ikäluokissa 50-64 ja naisehdokkailla ikäluokassa 40-54.

Kuvio 4. Äänioikeutettujen ikäjakaumat sekä keski-ikä sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2017, %

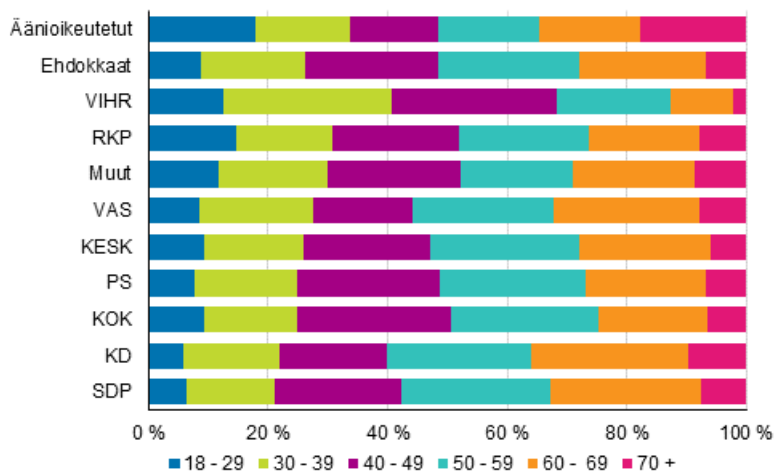
Kuvio 5. Ehdokkaiden ikäjakaumat sekä keski-ikä sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2017, %

Puolueittain tarkasteltuna vanhimmat ehdokkaat ovat Kristillisdemokraattien listoilla: 60 vuotta täyttäneiden osuus ehdokkaista on lähes 40 prosenttia ja keski-ikä on 52,2 vuotta. Nuorimpia ovat Vihreän liiton ehdokkaat. Heistä lähes 45 prosenttia on alle 40-vuotiaita, ja ehdokkaiden keski-ikä on 43,8 vuotta. Kaikista

ehdokkaista noin 29 prosenttia on alle 40-vuotiaita ja noin 31 prosenttia 60 vuotta täyttäneitä. (Kuvio 6, Taulukko 3)

Kuvio 6. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) ikäluokittain kuntavaaleissa 2017, %

Taulukko 3. Ehdokkaiden keski-ikä puolueittain kuntavaaleissa 2017

	Ehdokkaat		
	Yhteensä	Miehet	Naiset
Äänioikeutetut	50,3	48,9	51,5
Ehdokkaat	49,5	50,7	47,8
Suomen Keskusta KESK	49,5	50,9	47,5
Kansallinen Kokoomus KOK	49,0	49,8	47,6
Perussuomalaiset PS	49,8	50,4	47,9
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	51,4	52,7	49,7
Vihreä liitto VIHR	43,8	44,6	43,1
Vasemmistoliitto VAS	50,4	51,9	48,2
Suomen Ruotsalainen kansanpuolue RKP	47,9	49,2	46,2
Suomen Kristillisdemokraatit KD	52,2	52,4	51,9
Muut	48,9	49,7	47,2

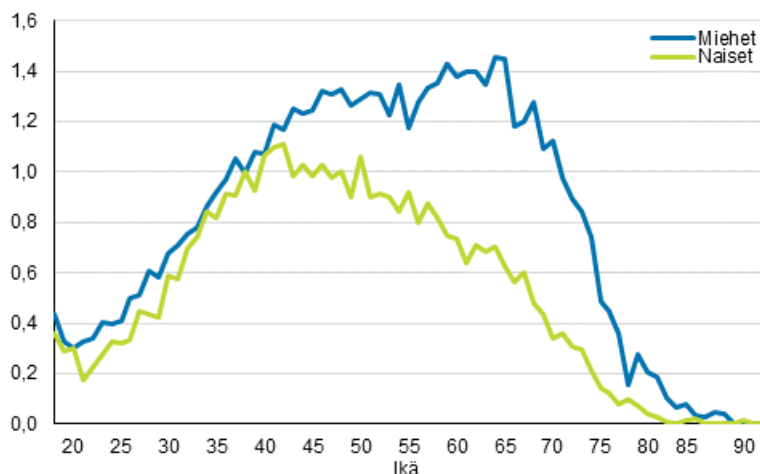
Naisten innokkuus ehdokkaiksi laskee 40 ikävuoden jälkeen

Miehistä ehdokkaita on 0,9 prosenttia ja naisista vastaavasti 0,6 prosenttia. Naisten ehdokkuus on kaikissa ikäluokissa pienempää kuin miesten. Ehdokkaiden osuus ikäluokasta nousee jyrkästi naisilla noin 40 ja miehillä 50 ikävuoteen saakka. Aina noin 40 ikävuoteen saakka naisten osallistumisaktiivisuus on vain

hieman alhaisempaa kuin miesten, mutta sen jälkeen ero kasvaa. Kun naisten osallistumisaktiivisuus lähtee laskuun 40 ikävuoden jälkeen, miesten osallistumisaktiivisuus putoaa vasta 70-vuotiaana samalle tasolle kuin se on 40-vuotiailla miehillä.

Miesehdokkaiden osuus ikäluokasta on suurimmillaan ikävuosien 58–64 välillä, jolloin kustakin 1-vuotisikäluokasta noin 1,4–1,5 prosenttia on ehdokkaana. Naisista asettuu eniten ehdokkaaksi 40 ja 50 ikävuoden välillä, 0,9 – 1,1 prosenttia ikäluokasta. (Kuvio 7)

Kuvio 7. Ehdokkaiden osuus ikäluokasta sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2017, %

Pienissä kunnissa Keskustan ehdokkaat enemmistönä

Asukasmäärältään pienissä, alle 20 000 asukkaan kunnissa Keskustan ehdokkailla on valta-asema. Alle 5 000 asukkaan kunnissa jopa 40 prosenttia ehdokkaista on Keskustan asettamia. Toiseksi ja kolmanneksi eniten tämän kokoluokan kunnissa ovat asettaneet ehdokkaita SDP ja Kokoomus. Suurissa, yli 100 000 asukkaan kaupungeissa Keskustan osuus ehdokkaista on hieman yli kymmenen prosenttia. (Taulukko 4)

Suuremmissa kunnissa mikään puolue ei pääse yhtä suureen osuuteen ehdokkaista kuin Keskusta pienissä kunnissa. Asukasmäärältään 20 000 – 99 999 asukkaan kunnissa SDP:n ehdokkaiden osuus on reilu viidennes ja Kokoomuksen vajaa viidennes kaikista ehdokkaista.

Suurimmissa yli 100 000 asukkaan kunnissa ehdokkaiden puoluejakauma on huomattavasti tasaisempi: eniten ehdokkaita myös suurissa kaupungeissa ovat asettaneet Kokoomus ja SDP, molempien puolueiden osuus ehdokkaista on 15,5 prosenttia. Suurissa kaupungeissa on myös Vihreiden, Vasemmistoliiton ja SKP:n ehdokkaita keskiarvoa enemmän. Perussuomalaisen osuus ehdokkaista ei juuri vaihtelee kuntakoon mukaan.

Taulukko 4. Ehdokkaiden puoluejakauma kuntakoon mukaan kuntavaaleissa 2017, %

Puolue	Yht.	Kunnan kokoluokka (väestömäärä vuoden 2016 lopussa)					
		- 4 999	5 000 - 9 999	10 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 - 99 999	100 000+
Ehdokkaat yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Suomen Keskusta KESK	22,2	40,0	28,5	23,0	15,4	15,5	10,5
Kansallinen Kokoomus KOK	17,1	15,0	16,1	17,9	18,6	20,0	15,5
Perussuomalaiset PS	11,4	13,3	10,0	12,3	11,0	10,2	11,6
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	18,2	14,2	17,6	19,1	21,8	21,8	15,5
Vihreä liitto VIHR	7,7	2,4	4,1	5,7	9,9	10,7	13,9
Vasemmistoliitto VAS	9,5	6,0	9,2	8,1	11,5	8,8	12,7
Ruotsalainen kansanpuolue RKP	3,9	1,3	5,8	5,5	2,6	3,5	4,7
Suomen Kristillisdemokraatit KD	5,9	3,6	4,8	6,1	6,2	6,7	7,9
Muut	4,0	4,4	3,8	2,2	2,9	2,9	7,6

1.4. Ulkomaalaistausta

Vieraskielisiä ehdokkaita reilut kaksi prosenttia

Ehdokkaiden kielijakauma noudattaa pääpiirteissään maakuntien väestön kielijakaumaa. Ruotsinkielisiä on ehdokkaina (5,6 %) hieman enemmän kuin heitä on äänioikeutetuissa (4,7 %). Uudellamaalla ruotsinkieliset ovat aktiivisempia, heitä on ehdokkaista 13,4 prosenttia, kun äänioikeutetuista heitä on 8,0 prosenttia.

Muita kuin kotimaisia kieliä puhuvia on äänioikeutetuista 5,7 prosenttia. Ehdokkaista vieraskielisiä on huomattavasti vähemmän, vain 2,2 prosenttia. Vieraskielisten osuus ehdokkaista on kuitenkin kasvanut hieman vuoden 2012 vaaleista, jolloin vieraskielisten ehdokkaiden osuus kaikista ehdokkaista oli 1,8 prosenttia.

Kaikissa ehdokkaissa vieraskielisten aliedustus on 3,5 prosenttiyksikköä. Vieraskielisiä ehdokkaita on siis vähemmän kuin väestössä on vieraskielisiä äänioikeutettuja. Suurin aliedustus on niillä alueilla, joissa vieraskielisten osuus väestöstä on suurin eli Uudellamaalla - erityisesti pääkaupunkiseudulla - ja Varsinais-Suomessa. Uudellamaalla vieraskielisiä on 7,1 ja Varsinais-Suomessa 3,7 prosenttiyksikköä vähemmän kuin heitä on äänioikeutetuissa. (Taulukko 5)

Kotimaisia kieliä puhuvista saamenkielisiä on ehdokkaana keskimääräistä enemmän. Saamenkielisistä äänioikeutetuista 2,5 prosenttia on ehdokkaana. Kaikista äänioikeutetuista keskimäärin 0,8 prosenttia on ehdokkaana. (Taulukko 6)

Taulukko 5. Äänioikeutetut ja ehdokkaat äidinkielen mukaan maakunnittain kuntavaaleissa 2017, %

Maakunta	Äänioikeutetut			Ehdokkaat		
	Suomi, saame	Ruotsi	Muu kieli	Suomi, saame	Ruotsi	Muu kieli
MANNER-SUOMI	89,6	4,7	5,7	92,2	5,6	2,2
Uusimaa	81,1	8,0	10,9	82,8	13,4	3,8
- Pääkaupunkiseutu	80,9	5,6	13,5	82,9	11,6	5,5
Varsinais-Suomi	88,7	5,7	5,7	91,1	6,9	2,0
Satakunta	96,9	0,3	2,7	98,5	0,3	1,2
Kanta-Häme	96,3	0,4	3,4	98,7	0,4	0,9
Pirkanmaa	95,7	0,4	4,0	98,1	0,3	1,6
Päijät-Häme	95,6	0,3	4,1	98,3	0,2	1,5
Kymenlaakso	94,2	0,8	5,0	95,7	1,3	3,0
Etelä-Karjala	94,8	0,2	5,0	96,7	0,0	3,3
Etelä-Savo	97,3	0,2	2,6	98,0	0,0	2,0
Pohjois-Savo	97,5	0,1	2,4	97,9	0,3	1,8
Pohjois-Karjala	96,8	0,1	3,1	97,9	0,2	1,9
Keski-Suomi	97,1	0,2	2,7	98,1	0,0	1,9
Etelä-Pohjanmaa	97,7	0,3	1,9	98,1	0,3	1,6
Pohjanmaa	45,5	49,5	5,1	44,4	51,7	3,9
Keski-Pohjanmaa	88,5	9,2	2,3	89,9	8,6	1,5
Pohjois-Pohjanmaa	97,6	0,2	2,2	98,5	0,4	1,1
Kainuu	97,7	0,1	2,2	97,9	0,2	1,9
Lappi	97,6	0,2	2,2	98,4	0,2	1,4

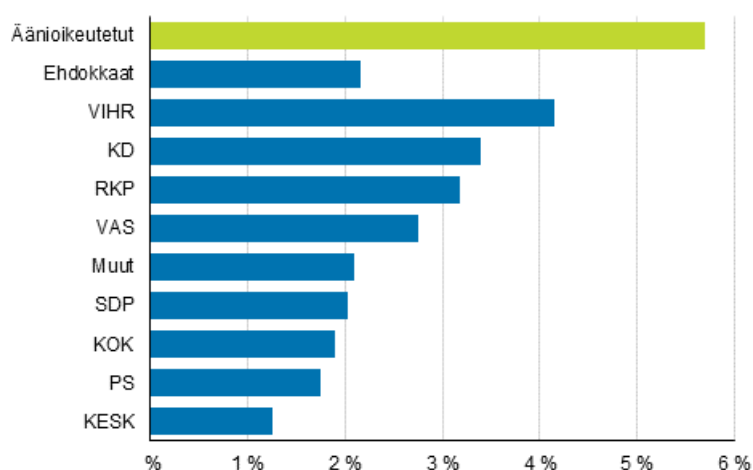
Vieraskielisten ehdokkuus on huomattavasti harvinaisempaa. Ehdokkaista vieraskielisiä on 727. Se on 0,3 prosenttia äänioikeutetuista vieraskielisistä. Suurin vieraskielisten ryhmä ehdokkaissa ovat venäjänkieliset, 164 ehdokasta, ja toiseksi suurin vironkieliset, 72 ehdokasta. (Taulukko 6)

Eniten vieraskielisiä ehdokkaita on Vihreällä liitolla, 4,2 prosenttia ehdokkaista, ja toiseksi eniten Kristillisdemokraateilla (3,4 %). Pienin vieraskielisten osuus ehdokkaista on Keskustalla (1,3 %). (Kuvio 8)

Taulukko 6. Äänioikeutetut ja ehdokkaat äidinkielen mukaan, suurimmat kieliryhmät eriteltyinä, kuntavaaleissa 2017, %

Kieli	Äänioikeutetut	Ehdokkaat	
		Lukumäärä	% äänioikeutetuista
Kaikki kielet yhteensä	4 390 971	33 607	0,8
suomi	3 930 811	30 965	0,8
ruotsi	208 424	1 877	0,9
saame	1 458	36	2,5
Vieraskieliset yhteensä	250 278	727	0,3
venäjä	57 531	164	0,3
eesti, viro	39 122	72	0,2
arabia	10 489	44	0,4
englanti	14 058	40	0,3
kurdi	8 057	40	0,5
turkki	5 380	39	0,7
somali	10 199	31	0,3
persia	6 267	22	0,4
espanja	5 969	21	0,4
saksa	5 425	21	0,4
bosnia	1 476	16	1,1
albania	3 228	14	0,4
ranska	6 013	12	0,2
unkari	2 383	12	0,5
hollanti	1 442	12	0,8
portugali	1 907	11	0,6

Kuvio 8. Vieraskielisten osuus äänioikeutetuista ja ehdokkaista (puolueittain) kuntavaaleissa 2017, %

Ulkomaalaistaustainen ehdokas edelleen melko harvinainen

Väestön ulkomaalaistaustaisuutta voidaan tarkastella myös henkilön syntyperän mukaan. Äänioikeutetuista 94,1 ja ehdokkaista 97,8 prosenttia on suomalaistaustaisia eli henkilöitä, joiden vanhemmista vähintään toinen on Suomessa syntynyt. Ulkomaalaistaustaisia on siis vajaat kuusi prosenttia äänioikeutetuista ja reilut kaksi prosenttia ehdokkaista. Ulkomaalaistaustaisten osuus äänioikeutetuista on kasvanut vuodesta 2008 lähtien enemmän kuin ehdokkaista. (Taulukko 7)

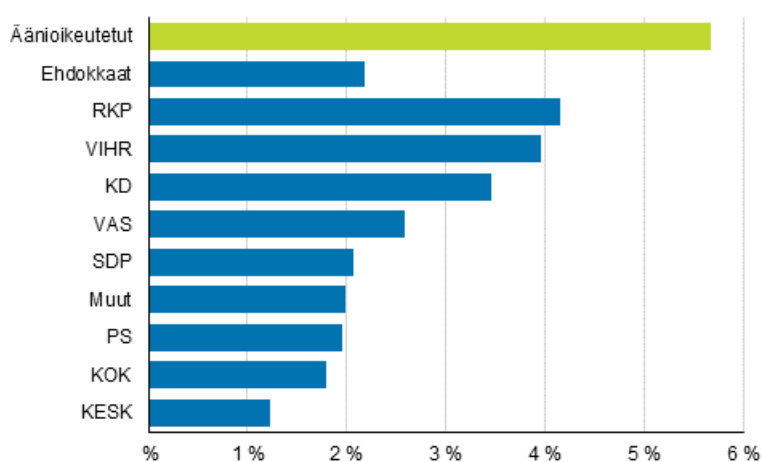
Toisen polven maahanmuuttajia eli niitä, jotka ovat itse syntyneet Suomessa, mutta joiden vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla, on vielä varsin vähän niin äänioikeutetuissa (0,2 %) kuin ehdokkaissakin (0,1 %). Ensimmäisen polven maahanmuuttajien (henkilö itse ja vanhemmat syntyneet ulkomailla) kohdalla on selvä aliedustus ehdokkaissa. Kaikista äänioikeutetuista tähän ryhmään kuuluu 5,7 prosenttia, kun ehdokkaista heitä on vain 2,2 prosenttia.

Taulukko 7. Ulkomaalaistaustaisten (henkilöt, joiden vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla) osuus ehdokkaista kuntavaaleissa 2008–2017, %

	Äänioikeutetut		Ehdokkaat	
	Henkilöitä	%	Henkilöitä	%
2008				
Yhteensä	4 196 522	100,0	38 505	100,0
Suomalaistaustaiset	4 061 481	96,8	37 929	98,5
Vanhemmat synt. ulkomailla, itse Suomessa	3 212	0,1	30	0,1
Vanhemmat synt. ulkomailla, itse ulkomailla	131 829	3,1	546	1,4
2012				
Yhteensä	4 303 061	100,0	37 124	100,0
Suomalaistaustaiset	4 111 553	95,6	36 402	98,1
Vanhemmat synt. ulkomailla, itse Suomessa	5 086	0,1	31	0,1
Vanhemmat synt. ulkomailla, itse ulkomailla	186 422	4,3	691	1,9
2017				
Yhteensä	4 394 748	100,0	33 618	100,0
Suomalaistaustaiset	4 135 837	94,1	32 862	97,8
Vanhemmat synt. ulkomailla, itse Suomessa	9 512	0,2	23	0,1
Vanhemmat synt. ulkomailla, itse ulkomailla	249 399	5,7	733	2,2

Puolueittain tarkasteltuna eniten ulkomaalaistaustaisia ehdokkaita on RKP:llä, 4,2 prosenttia ehdokkaista ja vähiten Keskustalla (1,2 %) ja Kokoomuksella (1,8 %). Keskimääräistä enemmän ulkomaalaistaustaisia on myös Vihreiden, Kristillisdemokraattien, SKP:n ja Vasemmistoliiton ehdokkaissa. (Kuvio 9)

Kuvio 9. Ulkomaalaistaustaisten (henkilöt, joiden molemmat vanhemmat syntyneet ulkomailla) osuus puolueittain kuntavaaleissa 2017, %

Kaksoiskansalaisia ehdokkaina 462

Ehdokkaissa on yli 60 eri maan kansalaisia, vaikka ulkomaan kansalaisten osuus onkin alle prosentti kaikista ehdokkaista. Äänioikeutetuista ulkomaan kansalaisia on neljä prosenttia. Ulkomaan kansalaisia

on ehdokkaana 263 henkilöä. Suurin kansalaisuusryhmä on Viro 50 ehdokkaallaan, ja seuraavaksi suurimmat Ruotsi 30 ja Venäjä 28 ehdokkaallaan.

Suomen kansalaisia, joilla on myös jonkin toisen maan kansalaisuus, on ehdokkaana 462. Heidän osuutensa kaikista ehdokkaista on 1,4 prosenttia. Kaikista äänioikeuteista tällaisia kaksoiskansalaisia on yhteensä lähes 75 000 eli 1,7 prosenttia. Eniten ehdokkaissa on toiselta kansalaisuudeltaan Venäjän kansalaisia, 105 henkilöä, ja seuraavaksi Ruotsin kansalaisia, 58 henkilöä.

Taulukko 8. Äänioikeutetut ja ehdokkaat kansalaisuuden mukaan kuntavaaleissa 2017

Kansalaisuus	Äänioikeutetut		Ehdokkaat	
	1. kansalaisuus	2. kansalaisuus	1. kansalaisuus	2. kansalaisuus
Kaikki kansalaisuudet	4 391 009	74 733	33 618	462
Suomen kansalaiset	4 217 752	..	33 355	..
Ulkomaan kansalaiset	173 257	74 733	263	462
Venäjä	22 637	22 266	28	105
Ruotsi	6 293	4 309	30	58
Turkki	3 383	2 254	..	37
Iran	2 101	3 100	..	25
Viro	40 290	3 260	50	19
Saksa	3 763	1 595	..	17
Afganistan	2 262	1 885	..	10
Alankomaat	1 249	303	10	..

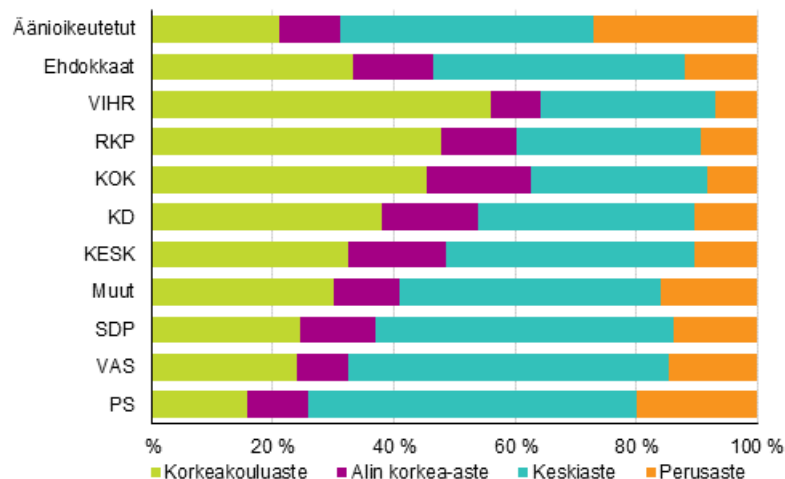
1.5. Koulutustaso

Vihreän liiton ehdokkaat koulutetuimpia

Koulutukseltaan ehdokkaat poikkeavat äänioikeutetuista selvästi. Ehdokkaista lähes 90 prosentilla on jokin perusasteen jälkeinen tutkinto, kun taas äänioikeutetuista perusasteen jälkeisen tutkinnon on suorittanut 73 prosenttia. Osin tämä selittyy sillä, että ehdokkaissa on hyvin vähän vanhimpien ikäryhmien edustajia, joiden koulutustaso on yleensä heikompi kuin nuorempien. Vähintään alimman korkea-asteen tutkinto on äänioikeutetuista 31 prosentilla ja ehdokkaista 46 prosentilla. (Kuvio 10)

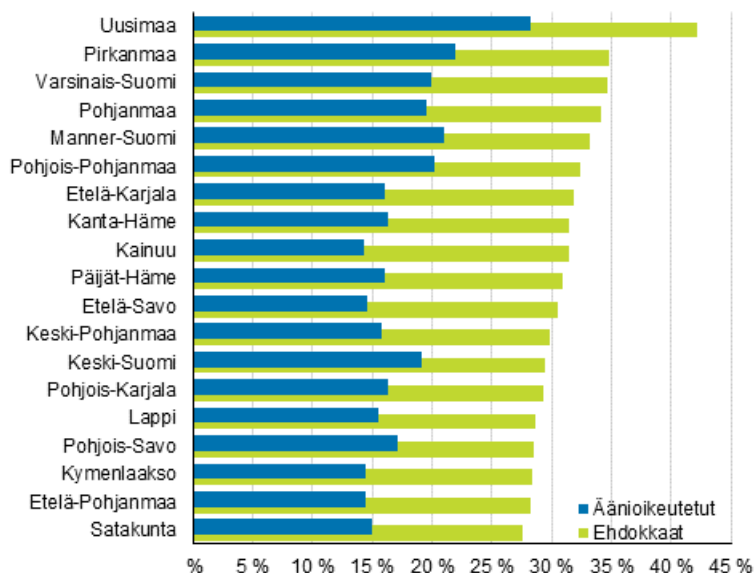
Korkein koulutustaso on Vihreän liiton ehdokkailla. Heistä yli puolet on suorittanut korkeakouluasteen tutkinnon, kun kaikista ehdokkaista vastaavan tasoisen tutkinnon on suorittanut kolmannes ja äänioikeutetuista noin viidennes. Myös RKP:n, Kokoomuksen ja Kristillisdemokraattien ehdokkaissa on enemmän korkeakouluasteen suorittaneita kuin ehdokkaissa keskimäärin.

Kuvio 10. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) koulutusasteen mukaan kuntavaaleissa 2017, %

Ehdokkaiden koulutustaso heijastaa alueiden koulutusrakenne-eroja. Uudellamaalla korkeasti koulutettujen osuus sekä äänioikeutetuista että ehdokkaista on muuta maata suurempi (Kuvio 11). Uudellamaalla yli 40 prosenttia ehdokkaista on suorittanut korkeakouluasteen tutkinnon. Muilla alueilla korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneiden osuus ehdokkaista jää alle 35 prosenttiin.

Kuvio 11. Korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneiden osuus äänioikeutetuista ja ehdokkaista maakunnittain kuntavaaleissa 2017, %

1.6. Työmarkkina-asema

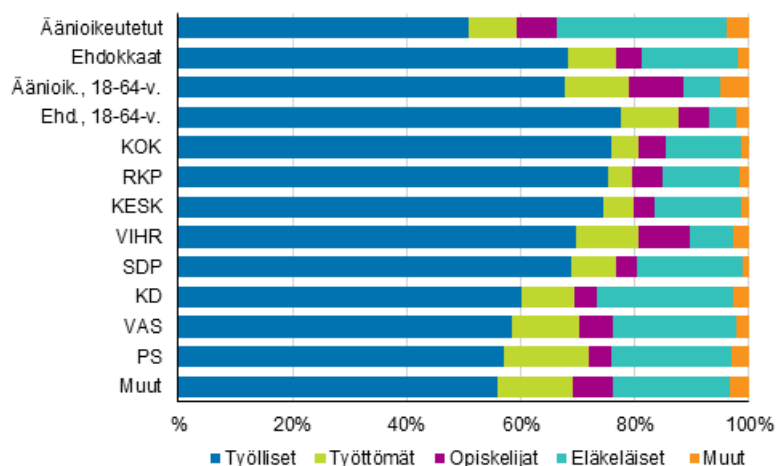
Ehdokkaista eläkeläisiä vajaa viidennes

Ehdokkaista työllisiä on 68 prosenttia ja työttömiä on saman verran kuin äänioikeutetuissa, hieman yli kahdeksan prosenttia. Eläkeläisiä ehdokkaissa puolestaan on selvästi vähemmän, eli vain vajaat 17 prosenttia ehdokkaista. Tarkasteltaessa työikäistä väestöä (18–64 -vuotiaat) ehdokkaista on noin 78 prosenttia työllisiä, kun saman ikäisissä äänioikeutetuissa työllisten osuus on kymmenen prosenttiyksikköä pienempi. Opiskelijoita ja muita työvoiman ulkopuolella olevia on tämän ikäisissä äänioikeutetuissa selvästi enemmän kuin ehdokkaissa. (Kuvio 12)

Äänioikeutetuista noin puolet on töissä, työttömänä on kahdeksan prosenttia ja eläkkeellä lähes 30 prosenttia. Opiskelemissa äänioikeutetuista on seitsemän prosenttia ja muuten työvoiman ulkopuolella noin neljä prosenttia.

Työllisiä on eniten Kokoomuksen, RKP:n ja Keskustan ehdokkaissa, joista noin 75 prosenttia on töissä. Näillä puolueilla työttömyys on keskimääräistä harvinaisempaa. Eniten opiskelijoita on Vihreällä liitolla, jonka ehdokkaista yhdeksän prosenttia on opiskelijoita. Eläkkeellä olevia ehdokkaista on eniten Kristillisdemokraateilla, Vasemmistoliitolla ja Perussuomalaisilla, joiden ehdokkaista yli viidennes on eläkeläisiä.

Kuvio 12. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) pääasiallisen toiminnan mukaan kuntavaaleissa 2017, %

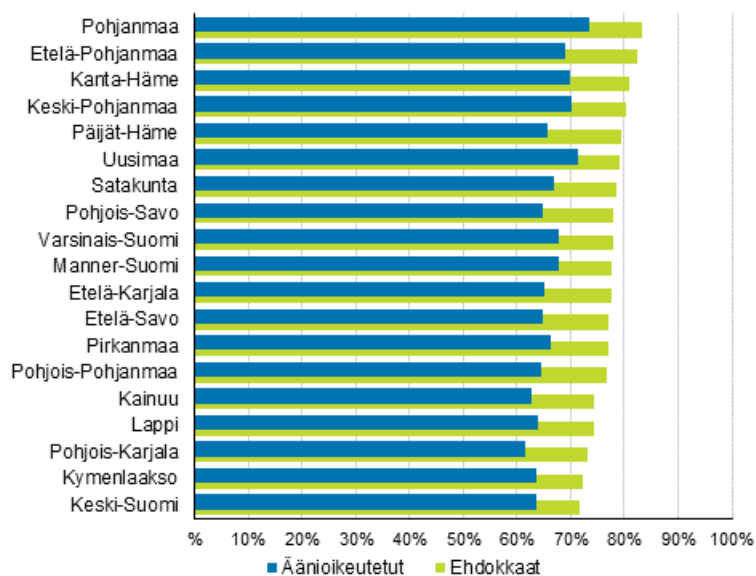

Ehdokkaiden työllisyysaste 78 prosenttia

Työllisyysaste lasketaan 18-64 -vuotiaiden työllisten prosentiosuutena samanikäisestä väestöstä. Kaikista 18-64-vuotiaista ehdokkaista työllisiä on 78 prosenttia. Äänioikeutettujen työllisyysaste on kymmenen prosenttiyksikköä alempi. Ehdokkaiden työllisyysasteet noudattelevat alueellisesti maakuntien yleisiä työllisyysasteita. Siellä, missä koko väestön työllisyysaste on korkea, myös ehdokkaiden työllisyys on korkealla tasolla. Pohjanmaalla on korkein koko väestön työllisyysaste, 73,5 prosenttia ja siellä myös ehdokkaista yli 83 prosenttia on työelämässä. Vastaavasti Pohjois-Karjalassa, jossa yleinen työllisyysaste on maan alhaisin, myös ehdokkaiden työllisyys keskiarvoa alempi. (Kuvio 13, Taulukko 9)

Ehdokkaiden työllisyysasteet ovat lähimpänä äänioikeutettujen työllisyysasteita Uudellamaalla ja Keski-Suomessa, jossa ehdokkaiden työllisyysaste on 7,8 prosenttiyksikköä korkeampi kuin äänioikeutettujen. Suurin ero työllisyysasteissa on puolestaan Päijät-Hämeessä eli 13,6 prosenttiyksikköä. Siellä ehdokkaiden työllisyysaste on 79,5 ja äänioikeutettujen 65,8 prosenttia.

Kuvio 13. Äänioikeutettujen ja ehdokkaiden (18-64-v.) työllisyysaste maakunnittain kuntavaaleissa 2017, %

Taulukko 9. Äänioikeutettujen ja ehdokkaiden työllisyysaste (18-64-v.) maakunnittain kuntavaaleissa 2017, %

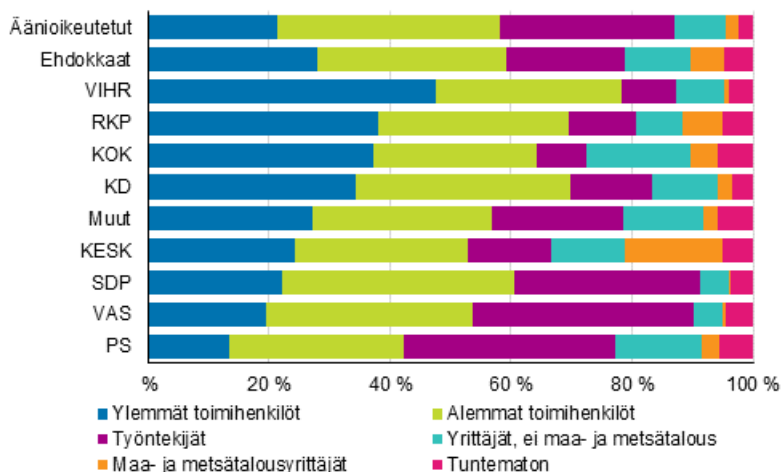
Maakunta	Molemmat sukupuolet		Miehet		Naiset	
	Äänioikeutetut	Ehdokkaat	Äänioikeutetut	Ehdokkaat	Äänioikeutetut	Ehdokkaat
Manner- Suomi	67,8	77,6	66,2	76,8	69,3	78,7
Uusimaa	71,3	79,1	70,3	79,6	72,3	78,4
Varsinais-Suomi	67,8	77,8	66,1	76,3	69,4	79,7
Satakunta	66,9	78,6	65,3	77,5	68,7	80,2
Kanta-Häme	69,8	80,9	68,6	79,2	71,0	83,1
Pirkanmaa	66,4	77,0	64,9	76,4	68,1	77,8
Päijät-Häme	65,8	79,5	64,6	78,3	67,1	81,3
Kymenlaakso	63,5	72,4	61,3	72,7	65,8	71,9
Etelä-Karjala	65,1	77,5	62,9	76,9	67,5	78,4
Etelä-Savo	64,8	77,1	62,0	77,7	67,8	76,3
Pohjois-Savo	64,8	77,8	62,6	77,1	67,1	78,7
Pohjois-Karjala	61,4	73,0	58,7	69,8	64,3	78,2
Keski-Suomi	63,8	71,5	62,4	71,0	65,1	72,3
Etelä-Pohjanmaa	69,1	82,5	67,6	81,8	70,6	83,7
Pohjanmaa	73,5	83,2	72,3	82,0	74,8	84,8
Keski-Pohjanmaa	70,2	80,3	69,8	80,5	70,5	80,0
Pohjois-Pohjanmaa	64,5	76,7	63,4	74,9	65,6	79,2
Kainuu	62,6	74,3	58,9	73,9	66,7	74,8
Lappi	63,9	74,3	61,0	72,4	67,0	76,9

Yrittäjiä eniten Keskustalla ja Kokoomuksella

Kaikista työllisistä ehdokkaista lähes 30 prosenttia ja työllisistä äänioikeutetuista noin 20 prosenttia on ylempiä toimihenkilöitä. Eniten ylempiä toimihenkilöitä, eli lähes puolet työllisistä ehdokkaista, on Vihreällä liitolla. Myös RKP:n ja Kokoomuksen ehdokkaista lähes 40 prosenttia on ylempiä toimihenkilöitä. Vähiten ylempiä toimihenkilöitä on Perussuomalaisten (13,5 %) ja Vasemmistoliiton (19,6 %) ehdokkaissa. (Kuvio 14)

Kaikista työllisistä ehdokkaista yrittäjiä on 16,4 ja äänioikeutetuista 10,5 prosenttia. Eniten yrittäjiä on Keskustan ehdokkaissa (28,4 %), joista yli puolet on maa- ja metsätalousyrittäjiä. Myös Kokoomuksen ehdokkaista yrittäjiä on reilu viidennes painottuen kuitenkin enemmän muihin kuin maa- ja metsätalousyrittäjiin. Työntekijöitä on eniten Perussuomalaisten ja Vasemmistoliiton ehdokkaissa, reilu kolmannes, sekä SDP:llä, noin 31 prosenttia.

Kuvio 14. Työlliset äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) sosioekonomisen aseman mukaan kuntavaaleissa 2017, %

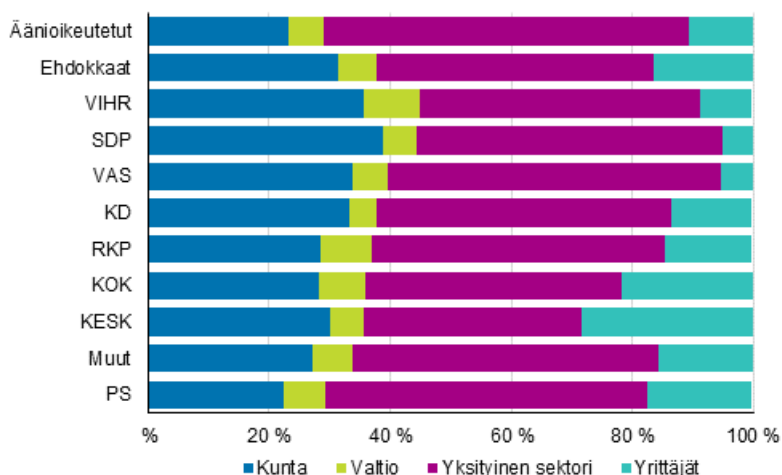

Julkinen sektori työllistää ehdokkaita enemmän kuin äänioikeutettuja

Ehdokkaista 78 prosenttia on työllisiä. Heistä noin 46 prosenttia on yksityisen sektorin palkansaajia, 16 prosenttia yrittäjiä, 6,5 prosenttia valtion ja 31 prosenttia kunnan palkansaajia. Puolueittain työntajatyypit vaihtelee erittäin paljon. Yksityisen sektorin palkansaajia on eniten Vasemmistoliiton, Perussuomalaisten ja SDP:n ehdokkaissa, joista yli puolet työskentelee yksityisellä sektorilla. Vähiten yksityisen sektorin palkansaajia on Keskustalla eli 36 prosenttia.

Keskustan ehdokkaista on 30 prosenttia yrittäjiä, joista suurin osa toimii maataloudessa. Vähiten yrittäjiä on SDP:ssä (5,2 %). Julkinen sektori työllistää eniten Vihreiden ehdokkaita: 36 prosenttia saa palkansa kunnalta ja 9,4 prosenttia valtiolta. Seuraavaksi eniten julkisella sektorilla työskentelevät SDP:n ehdokkaat, 39 prosenttia on kunnan palveluksessa ja 5,5 prosenttia valtiolla. Vähiten julkisen sektorin ehdokkaita on Perussuomalaisten ehdokkaissa, joista alle 30 prosenttia työskentelee julkisella sektorilla. (Kuvio 15)

Kuvio 15. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) työnantajan sektorin mukaan kuntavaaleissa 2017, %

Eniten julkinen sektori työllistää ehdokkaita suurimmissa, yli 50 000 asukkaan kunnissa. Näissä kunnissa ehdokkaista työskentelee kunta- tai valtiosektorilla noin 40 prosenttia tai ylikin. Näissä kunnissa etenkin valtiosektorilla työskentelevien ehdokkaiden osuus on suurempi kuin pienemmissä kunnissa. Pienissä, alle 5 000 asukkaan kunnissa, yrittäjien osuus työllisistä ehdokkaista on lähes neljännes. (Taulukko 10)

Taulukko 10. Ehdokkaat työnantajan sektorin ja kuntakoon mukaan kuntavaaleissa 2017, %

Kunnan kokoluokka	Yhteensä	Julkinen sektori			Yksityinen sektori	Yrittäjät
		Yhteensä	Kunta	Valtio		
Äänioikeutetut						
Yhteensä	100,0	28,9	23,1	5,8	60,4	10,5
-1 999	100,0	30,1	26,9	3,2	46,7	22,8
2 000-4 999	100,0	29,8	26,7	3,2	49,2	20,7
5 000-9 999	100,0	29,4	25,5	3,9	54,2	16,2
10 000-19 999	100,0	28,5	24,7	3,8	57,9	13,5
20 000-49 999	100,0	27,9	23,4	4,5	61,6	10,3
50 000-99 999	100,0	32,5	26,3	6,2	57,9	9,5
100 000+	100,0	27,9	20,3	7,7	64,6	7,5
Ehdokkaat						
Yhteensä	100,0	37,8	31,3	6,5	45,6	16,4
-1 999	100,0	37,8	33,8	4,0	35,6	26,6
2 000-4 999	100,0	35,6	31,1	4,4	39,7	24,6
5 000-9 999	100,0	35,5	30,7	4,8	43,0	21,4
10 000-19 999	100,0	37,6	32,7	4,9	44,5	17,9
20 000-49 999	100,0	37,2	30,9	6,3	49,7	13,0
50 000-99 999	100,0	43,1	34,8	8,3	45,0	11,8
100 000+	100,0	39,7	28,6	11,1	51,7	8,4

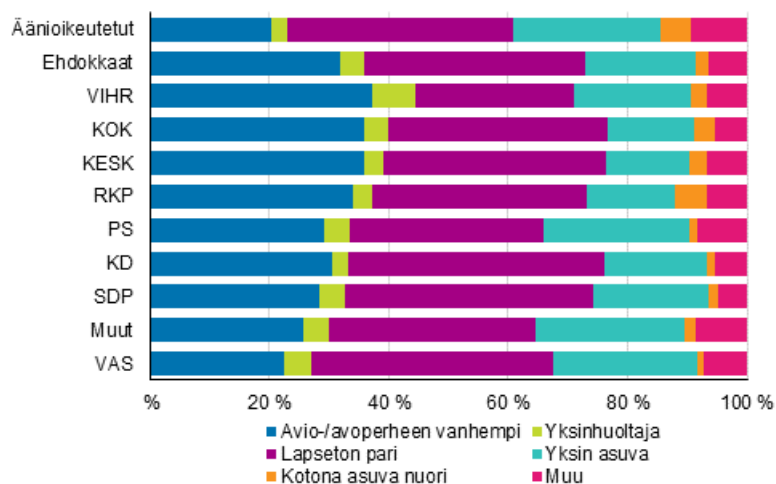
1.7. Perheasema

Ehdokkaista reilu kolmannes lapsiperheen vanhempia

Ehdokkaat poikkeavat myös perheasemaltaan äänioikeutetuista: lapsiperheen vanhempia on huomattavasti enemmän ehdokkaissa (36 %) kuin äänioikeutetuissa (23 %), ja yksin asuvia vähemmän ehdokkaissa (18 %) kuin äänioikeutetuissa (25 %). Ehdokkaissa on myös vähemmän kotona asuvia nuoria. Perheaseman eroavaisuutta selittää tietenkin jo se, että ehdokkaiden ja äänioikeutettujen ikärakenne on erilainen. Ehdokkaista puuttuvat sekä ikähaitarin ala- että yläpää. Isolla osalla äänioikeutetuista lapset ovat jo muuttaneet pois kotoa, kun taas suuri osa ehdokkaista on sen ikäisiä, että lapset asuvat vielä kotona. (Kuvio 16, Taulukko 11)

Vihreiden ehdokkaissa on eniten lapsiperheen vanhempia eli lähes 45 prosenttia. Kokoomuksen ja Keskustan ehdokkaissa lapsiperheen vanhempia on vajaat 40 prosenttia. Vasemmistoliiton ehdokkaista puolestaan on vähiten niitä, joilla on vielä alle 18-vuotiaita asumassa kotonaan. Kotona asuvia alle 25-vuotiaita nuoria on eniten RKP:n (5,4 %) ja yksin asuvia puolestaan eniten Perussuomalaisten (24 %) ehdokkaissa.

Kuvio 16. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) perhetyypin mukaan kuntavaaleissa 2017, %

Taulukko 11. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) perheaseman mukaan kuntavaaleissa 2017, %

Puolue	Kaikki yhteensä	Lapsiperheet (alle 18-v. lapsia)		Lapseton pari	Yksin asuva	Kotona asuva nuori	Muu
		Avio/avo-perheen vanhempi	Yksinhuoltaja				
Äänioikeutetut	100,0	20,4	2,7	37,7	24,6	5,3	9,3
Ehdokkaat	100,0	31,8	4,1	37,0	18,3	2,4	6,4
Suomen Keskusta KESK	100,0	35,8	3,3	37,2	14,0	2,9	6,8
Kansallinen Kokoomus KOK	100,0	36,0	4,0	36,6	14,5	3,3	5,5
Perussuomalaiset PS	100,0	29,2	4,3	32,5	24,4	1,4	8,3
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	100,0	28,4	4,2	41,7	19,3	1,6	4,8
Vihreä liitto VIHR	100,0	37,3	7,3	26,3	19,7	2,8	6,7
Vasemmistoliitto VAS	100,0	22,4	4,6	40,4	24,3	1,1	7,2
Ruotsalainen kansanpuolue RKP	100,0	34,1	3,2	35,9	14,7	5,4	6,8
Suomen Kristillisdemokraatit KD	100,0	30,4	2,8	42,9	17,0	1,5	5,4
Muut	100,0	25,8	4,1	34,5	24,9	2,0	8,6

1.8. Lasten määrä

Ehdokkailla lapsia keskimääräistä enemmän

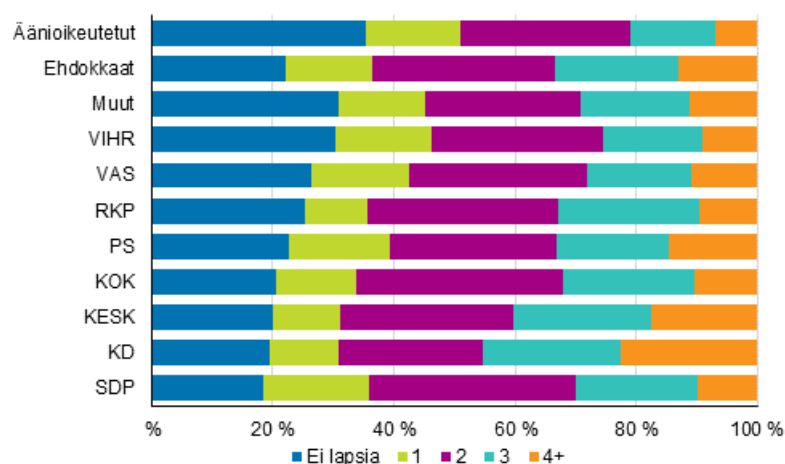
Perheasema ei kerro sitä, kuinka monella ehdokkaalla on tai on ollut omia lapsia, koska vanhemmissa ikäluokissa lapset ovat jo muuttaneet pois kotoa, ja esimerkiksi perheen hajotessa lapset voivat asua toisen

vanhemman luona. Asiaa voidaan kuitenkin tarkastella Väestötietojärjestelmään tallennetun lasten lukumäärätiedon perusteella.

Ehdokkailla on lapsia keskimääräistä enemmän. Ehdokkaista 78 prosentilla on omia lapsia, äänioikeutetuilla vastaava osuus on 65 prosenttia. Eniten lapsia on Kristillisdemokraateilla, joiden ehdokkaista 22 prosentilla on vähintään neljä lasta, ja Keskustalla, joiden ehdokkaista 17 prosentilla on neljä lasta tai enemmän. Suuret perheet ovat harvinaisimpia Vihreän liiton ehdokkailla (Kuvio 17).

Äänioikeutetuista 35 prosentilla ja ehdokkaista 22 prosentilla ei ole koskaan ollut omia lapsia. Lapsettomien osuus vaihtelee SDP:n 18 prosentista Vihreän liiton 30 prosenttiin.

Kuvio 17. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) lasten lukumäärän mukaan kuntavaaleissa 2017, %

Ehdokkailla on keskimäärin kaksi lasta. Kaikilla äänioikeutetuilla on puolestaan keskimäärin 1,5 lasta. Eniten lapsia on Kristillisdemokraattien ehdokkailla eli 2,4 lasta ja vähiten Vihreän liiton ehdokkailla 1,6 lasta. Äänioikeutetuilla miehillä on hieman vähemmän lapsia kuin naisilla, mutta ehdokkaissa sukupuolten välillä ei ole eroa. (Taulukko 12)

Taulukko 12. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) lasten lukumäärän (lapsia keskimäärin) mukaan kuntavaaleissa 2017

Puolue	Yhteensä	Miehet	Naiset
Äänioikeutetut	1,5	1,4	1,6
Ehdokkaat	2,0	2,0	2,0
Suomen Keskusta KESK	2,3	2,4	2,3
Kansallinen Kokoomus KOK	2,0	2,0	1,9
Perussuomalaiset PS	1,9	1,9	2,1
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	1,9	1,9	2,0
Vihreä liitto VIHR	1,6	1,5	1,7
Vasemmistoliitto VAS	1,8	1,7	1,8
Ruotsalainen kansanpuolue RKP	1,9	1,8	1,9
Suomen Kristillisdemokraatit KD	2,4	2,4	2,3
Muut	1,7	1,7	1,8

1.9. Tulotaso

Ehdokkaiden tulotaso korkeampi kuin äänioikeutettujen

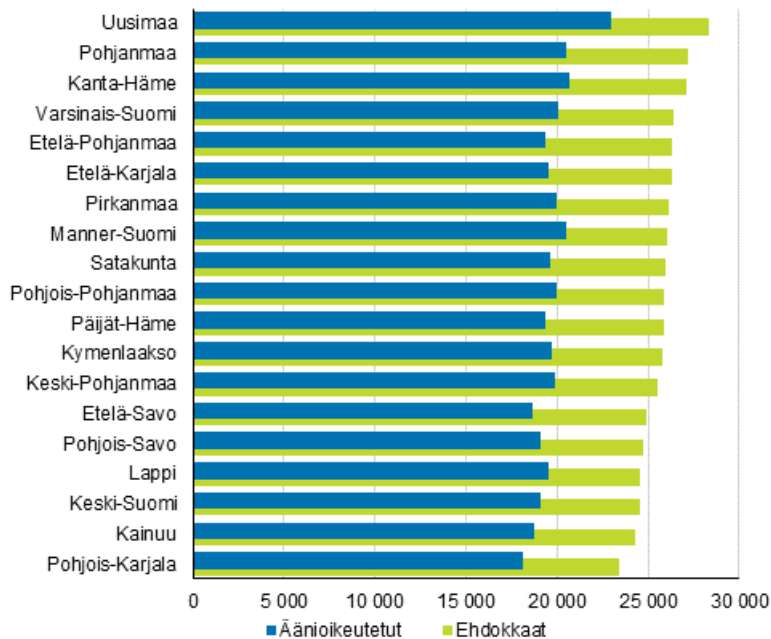
Seuraavassa on tarkasteltu äänioikeutettuja ja ehdokkaita käytettävissä olevien rahatulojen mukaan. Tulotiedot ovat viimeksi vahvistetusta verotuksesta vuodelta 2015. Käytettävissä olevilla rahatuloilla tarkoitetaan verojen jälkeisiä rahatuloja, jotka koostuvat työ- ja omaisuustuloista, työhön liittyvistä luontoiseduista sekä tulonsiirroista.

Ehdokkaat ovat korkeammin koulutettuja kuin äänioikeutetut ja heistä on myös suurempi osa työelämässä. Tämä selittää osaksi sen, että myös heidän tulotasonsa on korkeampi kuin äänioikeutettujen.

Äänioikeutettujen käytettävissä olevien rahatulojen mediaani vuodelta 2015 oli 20 500 euroa, ehdokkaiden 26 100 euroa. Ehdokkaiden käytettävissä oleva rahatulo on keskimäärin 27 prosenttia suurempi kuin äänioikeutettujen. Käytettävissä olevat rahatulot ovat suurimmat Uudellamaalla niin äänioikeutetuilla (22 900 euroa/vuosi) kuin ehdokkaillakin (28 300 euroa/vuosi). (Kuvio 18, Taulukko 13)

Suurin tuloero ehdokkaiden ja äänioikeutettujen välillä on Etelä-Pohjanmaalla, Etelä-Karjalassa ja Pohjanmaalla, joissa ehdokkaiden käytettävissä olevien rahatulojen mediaani on yli 6 500 euroa korkeampi kuin äänioikeutettujen. Pienin tuloero on Lapissa, Pohjois-Karjalassa, Uudellamaalla ja Keski-Suomessa, alle 5 500 euroa.

Kuvio 18. Äänioikeutettujen ja ehdokkaiden käytettävissä olevien rahatulojen mediaani (euroa/vuosi) maakunnittain kuntavaaleissa 2017

Taulukko 13. Äänioikeutettujen ja ehdokkaiden käytettävissä olevien rahatulojen mediaani (euroa/vuosi) maakunnittain kuntavaaleissa 2017, %

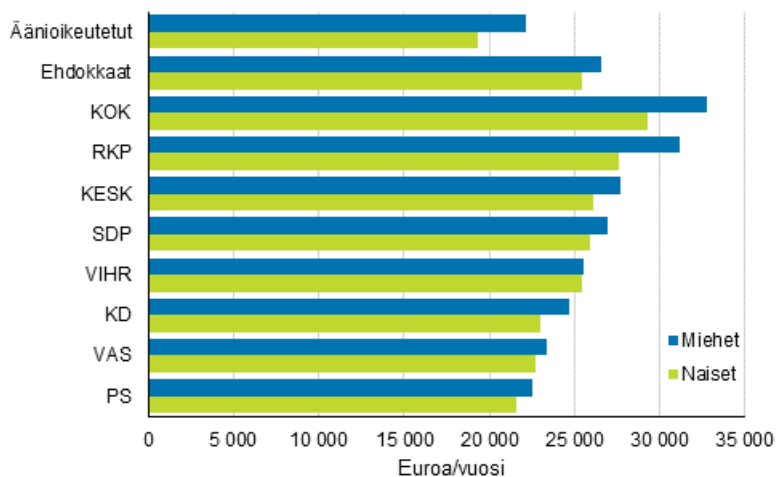
Maakunta	Äänioikeutetut			Ehdokkaat		
	Molemmat sukupuolet	Miehet	Naiset	Molemmat sukupuolet	Miehet	Naiset
Manner Suomi	20 503	22 131	19 293	26 076	26 586	25 450
Uusimaa	22 916	26 636	21 631	28 296	29 134	27 020
Varsinais-Suomi	20 061	21 634	18 913	26 420	26 719	26 080
Satakunta	19 605	21 541	18 114	25 987	27 058	24 781
Kanta-Häme	20 680	22 507	19 274	27 081	27 036	27 280
Pirkanmaa	19 951	21 736	18 686	26 151	26 846	25 416
Päijät-Häme	19 363	21 159	18 144	25 886	26 588	25 062
Kymenlaakso	19 741	21 861	18 155	25 794	26 730	24 607
Etelä-Karjala	19 490	21 524	18 009	26 291	28 001	24 248
Etelä-Savo	18 649	19 698	17 757	24 926	25 411	24 222
Pohjois-Savo	19 082	20 279	18 119	24 755	25 067	24 265
Pohjois-Karjala	18 162	19 052	17 468	23 424	23 465	23 142
Keski-Suomi	19 071	20 633	17 919	24 521	24 972	23 655
Etelä-Pohjanmaa	19 352	20 737	18 268	26 330	26 610	26 092
Pohjanmaa	20 507	22 662	18 794	27 192	28 217	26 154
Keski-Pohjanmaa	19 878	22 036	18 232	25 529	25 673	25 505
Pohjois-Pohjanmaa	19 954	21 455	18 794	25 887	26 164	25 525
Kainuu	18 693	19 606	17 874	24 241	24 553	23 713
Lappi	19 510	20 538	18 717	24 536	24 816	24 091

Suurituloisimmat ehdokkaat Kokoomuksella

Puolueittain ehdokkaiden tulot vaihtelevat Kokoomuksen 31 200:sta Perussuomalaisten 22 200 euroon. RKP:n ehdokkaiden mediaanitulot ovat 29 500, Keskustan 26 900 euroa ja SDP:n 26 600. Äänioikeutettuihin verrattuna Kokoomuksen ehdokkailla on käytettävissään vuodessa yli 10 000 euroa enemmän kuin

äänioikeutetuilla. Perussuomalaiset ehdokkaat ovat tulotasoltaan lähimpänä äänioikeutettuja. Heidän käytettävissä olevat rahatulonsa vuodessa ovat 1 700 euroa suuremmat kuin äänioikeutettujen. (Kuvio 19, Taulukko 14)

Kuvio 19. Äänioikeutettujen ja ehdokkaiden (puolueittain) käytettävissä olevien rahatulojen mediaani (euroa) kuntavaaleissa 2017

Taulukko 14. Äänioikeutettujen ja ehdokkaiden (puolueittain) käytettävissä olevien rahatulojen mediaani (euroa vuodessa) kuntavaaleissa 2017, %

Puolue	Mediaanitulot (€/vuosi)		
	Yhteensä	Miehet	Naiset
Äänioikeutetut	20 503	22 131	19 293
Ehdokkaat	26 076	26 586	25 450
Suomen Keskusta KESK	26 932	27 687	26 089
Kansallinen Kokoomus KOK	31 190	32 789	29 328
Perussuomalaiset PS	22 225	22 534	21 550
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	26 552	26 974	25 943
Vihreä liitto VIHR	25 478	25 557	25 450
Vasemmistoliitto VAS	23 102	23 410	22 750
Ruotsalainen kansanpuolue RKP	29 483	31 130	27 585
Suomen Kristillisdemokraatit KD	23 610	24 668	23 002
Muut	22 199	21 399	22 956

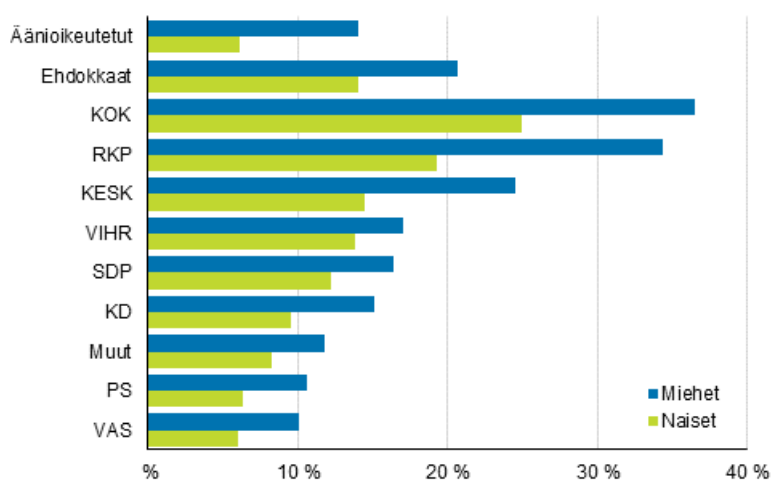
Kun äänioikeutettu väestö järjestetään tulojen mukaan ja jaetaan kymmeneen yhtä suureen osaan, saadaan äänioikeutetun väestön tulokymmenykset. Näistä jokaisessa on hieman alle 440 000 henkilöä.

Äänioikeutetun väestön suurituloisimmalla kymmenesosalla käytettävissä on vähintään 38 000 euroa ja pienituloisimmalla kymmenesosalla korkeintaan 8 250 euroa.

Kaikista ehdokkaista ylimpään tulokymmenyksen kuuluu 18 prosenttia. Ehdokkaista tulojakauman hyvätuloisimmassa päässä ovat Kokoomuksen ja RKP:n ehdokkaat. Kokoomuksen miesehdokkaista 36 prosenttia ja naisehdokkaista 25 prosenttia kuuluu ylimpään tulokymmenyksen. RKP:n ehdokkaista ylimpään tulokymmenyksen kuuluu miehistä noin 34 ja naisista 19 prosenttia. (Kuvio 20)

Niin äänioikeutetuissa kuin ehdokkaissakin naisia on vähemmän ylimmässä tulokymmenyksessä. Suurin sukupuolten välinen ero on RKP:n, Kokoomuksen ja Keskustan ehdokkailla. Näissä puolueissa miehiä on yli kymmenen prosenttiyksikköä enemmän ylimmässä tulokymmenyksessä kuin naisia. Pienin ero on Vihreän liiton ehdokkailla: miehistä kuuluu ylimpään tulokymmenyksen noin kolme prosenttiyksikköä enemmän kuin naisista.

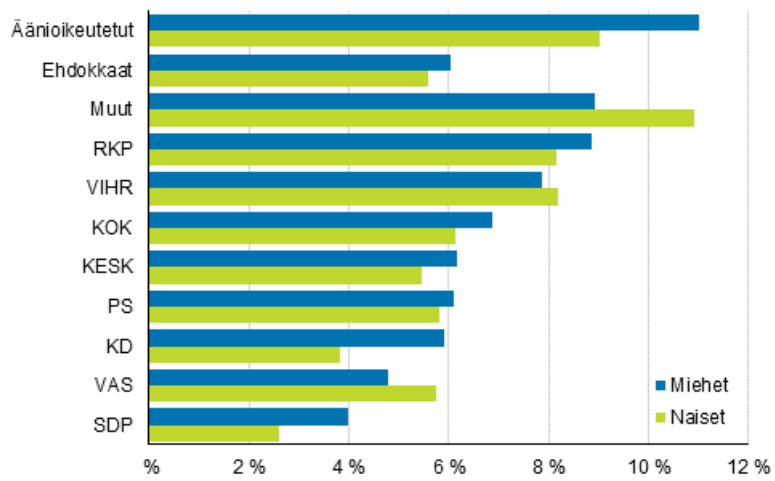
Kuvio 20. Ylimpään tulokymmenyksen kuuluvien osuus puolueittain kuntavaaleissa 2017, %

Ehdokkaista alimpaan tulokymmenyksen sijoittuu noin kuusi prosenttia. Eduskuntapuolueiden ulkopuolisten puolueiden ja valitsijayhdistysten ehdokkaista alimpaan tulokymmenyksen kuuluu vajaat kymmenen prosenttia ja RKP:n ehdokkaista miehistä 8,9 ja naisista 8,2 prosenttia. SDP:n ehdokkaista alimpaan tulokymmenyksen kuuluu vähiten, eli vain 2,6 prosenttia naisehdokkaista ja neljä prosenttia miesehdokkaista. (Kuvio 21)

Myös alimmassa tulokymmenyksessä miesten osuus on suurempi kuin naisten sekä äänioikeutetuissa että ehdokkaissa. Vain Vasemmistoliiton ja Vihreän liiton naisehdokkaista kuuluu alimpaan tulokymmenyksen suurempi osuus kuin miesehdokkaista. Kuitenkaan ero sukupuolten välillä ei ole niin suuri kuin ylimpään tulokymmenyksen kuuluvien osuuksissa.

Kuvio 21. Alimpaan tulokymmenyksen kuuluvat ehdokkaat puolueittain kuntavaaleissa 2017, %

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Ehdokkaiden lukumäärä vaalipiireittäin ja puolueittain kuntavaaleissa 2017

Puolue	KESK	KOK	PS	SDP	VIHR	VAS	RKP	KD	SKP	KTP	LIBE	Piraattip.	EOP	Femin.p.	IP	Muut	Yhteensä
Helsinki	87	127	127	127	127	127	83	127	53	7	16	31	4	24	7	10	1 084
Uusimaa	494	874	532	939	654	427	559	287	42	19	12	19	-	10	8	110	4 986
Varsinais-Suomi	660	751	309	580	306	306	149	132	19	1	1	12	6	4	14	61	3 311
Satakunta	424	338	235	415	90	227	-	75	3	3	-	3	-	-	2	2	1 817
Häme	478	594	244	537	221	206	-	171	12	4	-	5	-	1	1	109	2 583
Pirkanmaa	456	619	343	626	324	335	1	174	39	-	6	20	3	1	-	94	3 041
Kaakkois-Suomi	766	557	365	652	221	148	9	186	1	3	13	8	-	-	2	138	3 069
Savo-Karjala	900	442	438	652	132	312	-	243	13	2	-	4	1	-	3	38	3 180
Vaasa	940	517	428	587	122	167	506	332	3	-	-	4	-	-	6	81	3 693
Keski-Suomi	564	310	257	404	141	190	2	129	22	-	4	15	-	-	1	32	2 071
Oulu	1 187	387	411	374	208	444	10	84	5	-	4	11	-	-	-	39	3 164
Lappi	505	223	142	239	54	314	5	31	9	-	-	5	1	-	-	91	1 619
Yhteensä	7 461	5 739	3 831	6 132	2 600	3 203	1 324	1 971	221	39	56	137	15	40	44	805	33 618

Liitetaulukko 2. Ehdokkaat sukupuolen ja ikäluokan mukaan puolueittain kuntavaaleissa 2017

Puolue	Yhteensä		18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65+	
	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia
Kaikki ehdokkaat	60,1	39,9	57,6	42,4	55,7	44,3	53,9	46,1	58,2	41,8	63,3	36,7	70,1	29,9
KESK	60,3	39,7	58,6	41,4	54,2	45,8	51,1	48,9	58,0	42,0	65,9	34,1	71,3	28,7
KOK	61,0	39,0	63,0	37,0	55,9	44,1	56,1	43,9	60,3	39,7	62,0	38,0	70,9	29,1
PS	74,8	25,2	73,7	26,3	71,0	29,0	71,0	29,0	73,0	27,0	77,6	22,4	81,5	18,5
SDP	59,1	40,9	55,0	45,0	53,4	46,6	54,5	45,5	54,8	45,2	61,7	38,3	68,8	31,2
VIHR	42,1	57,9	39,7	60,3	43,7	56,3	38,0	62,0	40,4	59,6	47,5	52,5	53,9	46,1
VAS	60,2	39,8	54,9	45,1	54,2	45,8	52,0	48,0	60,4	39,6	62,6	37,4	70,0	30,0
RKP	56,3	43,7	51,5	48,5	53,5	46,5	51,5	48,5	54,2	45,8	56,5	43,5	69,2	30,8
KD	53,3	46,7	64,0	36,0	53,8	46,2	50,3	49,7	50,8	49,2	53,9	46,1	56,1	43,9
SKP	65,2	34,8	50,0	50,0	54,3	45,7	65,6	34,4	81,8	18,2	56,6	43,4	72,0	28,0
KTP	82,1	17,9	100,0	0,0	33,3	66,7	100,0	0,0	66,7	33,3	83,3	16,7	87,0	13,0
LIBE	76,8	23,2	85,7	14,3	76,2	23,8	85,7	14,3	66,7	33,3	66,7	33,3	50,0	50,0
Piraattip.	84,7	15,3	66,7	33,3	84,5	15,5	94,7	5,3	78,6	21,4	50,0	50,0	-	-
EOP	40,0	60,0	0,0	100,0	33,3	66,7	100,0	0,0	33,3	66,7	-	-	-	-
Femin.p.	10,0	90,0	0,0	100,0	13,3	86,7	7,7	92,3	16,7	83,3	0,0	100,0	0,0	100,0
IP	88,6	11,4	-	-	100,0	0,0	78,6	21,4	100,0	0,0	80,0	20,0	100,0	0,0
Muut	63,9	36,1	51,9	48,1	66,2	33,8	56,2	43,8	61,0	39,0	66,2	33,8	75,9	24,1

Kuntavaalit, laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tilaston tietosisällöstä

Tilastokeskus tuottaa kuntavaaleista viralliset tilastot, jotka sisältävät keskeiset tiedot ehdokkaista, valituista, äänioikeutetuista, äänestäneistä ja puolueiden kannatuksesta. Kunnallisvaalit - tilastosivulla on myös esitetty analyysyjä ehdokkaiden ja valittujen taustoista, ennakolta äänestäneistä sekä erillisinä palveluina vaalikarttapalvelu ja StatFin-palvelu (tietokantataulukot / tarkin taso on äänestysalue).

1.2 Olennaiset käsitteet

Yleistä

Kuntavaaleissa valitaan valtuutetut kuntien valtuustoihin. Vuoden 2017 alussa on kuntien lukumäärä Manner-Suomessa 295 ja Ahvenanmaan maakunnassa 16.

*Kuntavaalit toimitetaan vaalivuoden (2017) alussa voimaan astuvan kuntajaon mukaisena (äänestysaluejako on tullut voimaan 31.10.2016). *Jos kuntajaon muutoksen voimaantuloa edeltävänä vuonna toimitetaan kuntavaalit, ne on toimitettava muutoksen kohteena olevissa kunnissa uutta kuntajakoa noudattaen.*

Kunnassa valittavien valtuutettujen määrästä päättää valtuusto (Kuntalaki 410/2015 16§). Asukasluvu määräytyy väestötietojärjestelmässä vaalivuotta edeltävän marraskuun 30 päivän päätyessä olevien tietojen mukaan.

Vaalilain muutos (563/2015) tuli voimaan 1.6.2015, jolloin vaalien nimi muutettiin muotoon kuntavaalit, vaalien toimitusaika muuttui (2012 lokakuun neljännestä sunnuntaista joka neljäs vuosi). Kuntavaalit toimitetaan joka neljäs vuosi huhtikuun kolmantena sunnuntaina (9.4.2017). Jos kolmas sunnuntai osuu pääsiäispäiväksi tai sen jälkeiseksi sunnuntaiksi, vaalipäivä siirtyy pääsiäispäivää edeltäväksi sunnuntaiksi (Vaalilaki 563/2015 144§).

Ahvenanmaan maakunnan kunnissa vaalit (www.val.ax) toimitetaan myös joka neljäs vuosi, mutta eri aikaan kuin Manner-Suomessa, seuraavaksi lokakuussa 2019 (www.val.ax).

Vaalit toimitetaan voimassa olevan vaalilain mukaisesti (ajantasainen vaalilaki <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980714>) tarkemmin Oikeusministeriön verkkosivuilla www.vaalit.fi (=> vaalitietoa => vaalilainsäädäntö) ja www.finlex.fi, vaalilaki (714/1998). Mahdollisuus äänestää ennakkoon ulkomailla kunnallisvaaleissa oli ensimmäistä kertaa vuonna 2000.

Vaalilainsäädäntö

Ensimmäinen kunnallisvaaleja koskeva laki annettiin vuonna 1917. Vuonna 1998 tehdyllä vaalilainsäädännön muutoksella koottiin kaikkia vaaleja koskevat säännökset yhteen lakiin, vaalilakiin (714/1998), joka tuli voimaan 8.10.1998. Kunnallisvaaleja koskevat säännökset sisältyvät tähän ja kuntalakiin 410/2015.

Vaalien toimittamisen keskeiset periaatteet

Kaikki Suomen vaalit toimitetaan noudattaen seuraavia periaatteita:

- **Vaalit ovat välittömät.** Valitsijat (äänioikeutetut) äänestävät suoraan niitä henkilöitä, jotka he tahtovat saada valituiksi.
- **Vaalit ovat suhteelliset.** Suhteellisissa vaaleissa jokainen puolue (tai muu ryhmittymä) saa sen määrän valittuja edustajia kuin mitä sen vaaleissa saama äänimäärä suhteessa muihin ryhmittymiin edellyttää (ei presidentinvaalit). Suomessa suhteellisen vaalitavan laskentamenetelmänä sovelletaan nk. d'Hondtin menetelmää.
- **Vaalit ovat salaiset.** Vaalisalaisuudella tarkoitetaan, etteivät vaaliviranomaiset eivätkä muutkaan saa tietää, ketä äänestäjä on äänestänyt, vai onko hän jättänyt tyhjän äänestyslipun. Sensijaan tieto siitä, onko äänioikeutettu käyttänyt äänioikeuttaan eli käynyt äänestämässä, ei kuulu vaalisalaisuuden piiriin.
- **Vaaleissa on yleinen ja yhtäläinen äänioikeus.** Yleisellä äänioikeudella tarkoitetaan sitä, että äänioikeus on riippuvainen vain sellaisista edellytyksistä, jotka kansalaisella yleensä on. Yhtäläisellä

äänioikeudella tarkoitetaan sitä, että jokaisella äänioikeutetulla on yhtäläinen äänioikeus vaikuttaa vaalin tulokseen. Yleisissä vaaleissa kullakin on yksi ääni.

- **Kunkin äänestäjän on äänestettävä itse.** Äänioikeutta ei saa käyttää valtuusmiehen eli asiamiehen kautta. Sen sijaan äänestystilanteessa voidaan tietyin edellytyksin käyttää avustajaa.
- **Äänestämisen on tapahduttava vaaliviranomaisen edessä.** Tällä pyritään turvaamaan vaalien yleinen luotettavuus, äänestäjän oikeus ja mahdollisuus ilmaista vapaa tahtonsa sekä varmistamaan vaalisalaisuuden toteutuminen. Vaaliviranomaisten valinnasta sekä toimimisessa tehtävässään säädetään vaalilaissa.
- Suomen vaalijärjestelmä on henkilö- ja puoluevaalin yhdistelmä, jossa samalla yhdellä numerolla äänestetään sekä puoluetta että henkilöä (ei presidentinvaalit).

Äänioikeus ja äänioikeusrekisteri, äänestäminen ja vaalituloksen laskeminen

Äänioikeus

Kuntavaaleissa äänioikeutettu on:

jokainen viimeistään vaalipäivänä 18 vuotta täyttänyt henkilö, joka on

1. Suomen tai muun Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen taikka Islannin ja Norjan kansalainen ja jonka kotikunta kyseinen kunta on 51. päivänä ennen vaalipäivää; tai
2. muun valtion kansalainen, jonka kotikunta kyseinen kunta on 51. päivänä ennen vaalipäivää ja jolla on ollut yhtäjaksoisesti kotikunta Suomessa kahden vuoden ajan laskettuna 51. päivästä alkaen ennen vaalipäivää.
3. EU:n tai Suomessa toimivan kansainvälisen järjestön palveluksessa olevalla ja tällaisen henkilön perheenjäsenellä ja jolla on asuinpaikka kyseisessä kunnassa 51. päivänä ennen vaalipäivää edellyttäen, että hänen tietonsa on talletettu hänen pyynnöstään väestötietojärjestelmään ja kirjallisesti ilmoittanut maistraatille viimeistään 52. päivänä ennen vaalipäivää haluavansa käyttää äänioikeutta kuntavaaleissa.

Äänioikeusrekisteri

Väestörekisterikeskus laatii äänioikeutetuista rekisterin (äänioikeusrekisteri) 46. päivänä ennen vaalipäivää. Äänioikeusrekisteriin otetaan jokaisesta äänioikeutetusta ne tiedot (mm. nimi, henkilötunnus, vaalipiiri, kotikunta ja äänestyspaikka), jotka olivat väestötietojärjestelmässä 51. päivänä ennen vaalipäivää. Äänioikeusrekisteri perustetaan 22.2.2017 niiden tietojen perusteella, jotka olivat väestötietojärjestelmässä 17.2.2017.

Äänioikeusrekisteri on julkisesti nähtävillä maistraateissa 41. päivästä ennen vaalipäivää alkaen (eli 22.2.2017 lukien). Jokaiselle rekisteriin otetulle postitetaan lisäksi viimeistään 24. päivänä ennen vaalipäivää (16.3.2017) ilmoitus äänioikeudesta (ilmoituskortti), jossa mainitaan mm. vaalipäivä, ennakkoäänestyspäivät, äänioikeutetun äänestyspaikan osoite sekä vaaliviranomaisen yhteystiedot. Äänioikeusrekisteristä tulostetaan myöhemmin vaaliluettelot vaalipäivän äänestyspaikoille. Äänioikeusrekisteriä koskevat oikaisuvaatimukset tulee tehdä maistraateille viimeistään 16. päivänä (24.3.2017) ennen vaalipäivää, maistraatti ratkaisee oikaisuvaatimukset viimeistään 13. päivänä ennen vaalipäivää.

Äänioikeusrekisteri tulee lainvoimaiseksi 12. päivänä ennen vaalipäivää eli tiistaina 28.3.2017 kello 12.

Äänestäminen

Äänioikeutettu voi äänestää joko 1) ennakkoäänestysaikana tai 2) vaalipäivänä sunnuntaina (9.4.2017).

Kotimaan ennakoäänestys toimitetaan (29.3.2017-1.4.2017) yleisissä ennakoäänestyspaikoissa, laitoksissa ja kotiaänestyksenä tietyin edellytyksin. Kotimaan yleisiä ennakoäänestyspaikkoja ovat kunnan määräämät virastot, postikonttorit ja muut paikat. Ulkomaan ennakoäänestys toimitetaan (29.3.2017–1.4.2017) Suomen edustustoissa ja niiden toimipaikoissa sekä suomalaisissa laivoissa. Ulkomaan yleisinä ennakoäänestyspaikkoina ovat valtioneuvoston asetuksella määrätyt Suomen edustustot ja niiden toimipaikat. Jokainen äänioikeutettu saa äänestää ennakolta kotimaan yleisissä ennakoäänestyspaikoissa ja ulkomailla Suomen edustustoissa. Edustustoissa voi äänestää kuka tahansa kuntavaaleissa äänioikeutettu riippumatta siitä, missä maassa tai missä kunnassa hän asuu. Edustustoissa voivat siten äänestää esimerkiksi lomamatkalla tai työkomennuksella ulkomailla olevat äänioikeutetut.

Vaalipäivän äänestyksessä äänioikeutettu voi äänestää vain oman äänestysalueensa äänestyspaikassa. Äänestäjän ei tarvitse esittää erityistä syytä ennakoäänestykselle, vaan hän voi vapaasti valita ennakoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen välillä. Ennakoäänestys aloitetaan 11. päivänä ennen vaalipäivää (29.3.2017) sekä lopetetaan ulkomailla 8. päivänä (1.4.2017) ja kotimaassa 5. päivänä (4.4.2017) ennen vaalipäivää.

Äänestysprosentti = äänestäneiden osuus äänioikeutetuista

Kunnallisvaalien tuloksen laskenta

Ennakoäänten laskenta

Kuntien keskusvaalilautakunnat aloittavat ennakoäänten laskennan vaalipäivänä sunnuntaina aikaisintaan klo 15 (tai erityisestä syystä aikaisemminkin, kuitenkin aikaisintaan kello 12). Tällöin ruskeat kirjekuoret avataan ja niiden sisällä olevat äänestysliput lasketaan. Ennakoäännet pyritään laskemaan niin, että ennakoäänestyksen tulos olisi valmis samana iltana kello 20:een mennessä. Tätä ennen keskusvaalilautakunnat eivät saa antaa mitään tietoja laskentapaikan ulkopuolelle laskennan edistymisestä.

Vaalipäivän äänten laskenta

Heti kun vaalihuoneistot kello 20 ovat sulkeutuneet, vaalilautakunnat aloittavat vaalipäivänä annettujen äänten alustavan laskennan. Vaalilautakunta avaa vaaliuurnan, laskee siinä olevat äänestysliput ja merkitsee kullekin ehdokkaalle annetut äänimäärät erityiseen vaalipöytäkirjaan. Heti tämän jälkeen vaalilautakunta ilmoittaa kunnan keskusvaalilautakunnalle ehdokkaiden saamat äänimäärät eli vaalien tuloksen kyseisessä äänestysalueessa. Kunnan keskusvaalilautakunta puolestaan välittää tulokset oikeusministeriön vaalitietojärjestelmän keskitettyyn laskentajärjestelmään. Lopuksi vaalilautakunta sinetöi äänestysliput pakettiin ja toimittaa ne ennen maanantaiaamua kello 9 keskusvaalilautakunnalle.

Vaalien tuloksen määräytyminen

Vaalien tuloksen määräytymisessä käytetään ns. d'Hondt'n laskentamenetelmää, jonka mukaan laskennan ensimmäisessä vaiheessa lasketaan kunkin ryhmittymän eli

- vaaliliitton kuulumattoman (yksittäisen) puolueen,
- vaaliliiton,
- yhteislistan sekä
- yhteislistaan kuulumattoman valitsijayhdistyksen

saama kokonaisäänimäärä. Vaaliliitossa olevia puolueita kohdellaan siis yhtenä ryhmittymänä, samoin yhteislistaan kuulumattomia valitsijayhdistyksiä. Laskennan toisessa vaiheessa asetetaan kussakin ryhmittymässä ehdokkaat paremmuusjärjestykseen heidän saamiensa äänimäärien perusteella. Kolmannessa vaiheessa annetaan kullekin ehdokkaalle vertausluvut siten, että ryhmittymän eniten ääniä saanut ehdokas saa vertauslukuun ryhmittymän koko äänimäärän, toiseksi eniten ääniä saanut ehdokas puolet ryhmittymän äänimäärästä, kolmanneksi tullut ehdokas kolmanneksen, neljänneksi tullut ehdokas neljänneksen ja niin edelleen. Lopuksi kunnan kaikki ehdokkaat asetetaan vertauslukujen mukaiseen paremmuusjärjestykseen ja tästä listasta valitaan valtuutetuksi niin monta ehdokasta kuin kunnassa valitaan valtuutettuja.

Vaalikelpoisuus ja ehdokasasettelu

Vaalikelpoisuus

Vaalikelpoinen eli kelpoinen ehdokkaaksi kuntavaaleissa on henkilö,

1. jonka kotikunta kyseinen kunta on,
2. jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa ja
3. jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi

Vaalikelpoisuuden rajoituksista säädetään kuntalain 72§:ssä.

Vaalikelpoisuus määräytyy lähtökohtaisesti samassa aikataulussa kuin henkilön äänioikeuskuntakin eli väestötietojärjestelmässä 51. päivänä ennen vaalipäivää (vuoden 2017 kuntavaaleissa perjantaina 17.2.2017) olevien tietojen mukaan. Jos henkilö kuitenkin muuttaa kotikuntaansa kyseisen päivämäärän jälkeen, hänen vaalikelpoisuutensa seuraa mukana.

Ehdokkaan vaalikelpoisuuden määräytymiselle ei ole lainsäädännössä säädetty selvää ajankohtaa, mutta käytännössä ehdokkaan kotikunnan tulee olla selvä viimeistään 32. päivänä ennen vaalipäivää (vuoden 2017 kunnallisvaaleissa keskiviikkona 8.3.2017), jolloin keskusvaalilautakunnat käsittelevät ja ratkaisevat ehdokashakemuksiin tehdyt täydennykset. Ehdokkaiden kotikuntaa koskevat ratkaisut tehdään väestötietojärjestelmässä olevin tietojen perusteella.

Ehdokasasettelu

Ehdokkaita kuntavaaleissa voivat asettaa

1. puolerekisterissä olevat puolueet
2. äänioikeutettujen perustamat valitsijayhdistykset

Kukin puolue voi asettaa kunnassa enintään valittavien valtuutettujen puolitoistakertaisen määrän ehdokkaita. Jos kunnassa valitaan esimerkiksi 27 valtuutettua, puolueella voi olla enintään 40 ehdokasta. Puolueet voivat muodostaa keskenään vaaliliittoja. Vaaliliiton muodostaneiden puolueiden ehdokkaiden yhteismäärä saa kuitenkin olla enintään sama kuin yksittäisen puolueen ehdokkaiden enimmäismäärä.

Valitsijayhdistyksen yhden ehdokkaan asettamiseksi voi perustaa vähintään 10 asianomaisessa kunnassa äänioikeutettua henkilöä. Kunnassa, jossa asukasluku on vaalivuotta edeltävän marraskuun lopussa enintään 1 500, valitsijayhdistyksen voi perustaa vähintään kolme äänioikeutettua. Jos kunnan asukasluku on 1 501-2 000, valitsijayhdistyksen voi perustaa vähintään viisi äänioikeutettua. Valitsijayhdistykset voivat puolestaan muodostaa yhteislistoja, joissa kussakin voi olla enintään valittavien valtuutettujen puolitoistakertainen määrä ehdokkaita. Puolueen ja valitsijayhdistyksen tulee toimittaa ehdokaslistansa (ehdokashakemuksensa) kunnan keskusvaalilautakunnalle 40. päivänä ennen vaaleja (viimeistään 28.2.2017 ennen kello 16.) Samaan määräaikaan mennessä keskusvaalilautakunnalle on toimitettava myös ilmoitukset vaaliliitoista ja yhteislistoista.

Kunnan keskusvaalilautakunta tutkii ehdokaslistat, erityisesti sen, että ehdokkaat ovat vaalikelpoisia ja vahvistaa ehdokasasettelun 31. päivänä ennen vaalipäivää (9.4.2017). Keskusvaalilautakunta laatii ehdokaslistojen yhdistelmän, johon otetaan arvotussa järjestyksessä kaikkien puolueiden, valitsijayhdistysten ja yhteislistojen ehdokkaat. Jokaisesta ehdokkaasta on yhdistelmässä seuraavat tiedot: järjestysnumero (alkaen numerosta 2), nimi sekä arvo, ammatti tai toimi.

Kunnassa valittavien valtuutettujen lukumäärä vaihtelee kunnan asukasluvun mukaan (vaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30 päivän päättyessä oleva tieto).

Kuntalaki 410/2015 16§

”Jollei valtuusto tee päätöstä valtuutettujen lukumäärästä, valtuutettuja valitaan laissa säädetty vähimmäismäärä. Valtuuston päätös vähimmäismäärää suuremmasta lukumäärästä tai aiemman päätöksen muuttamisesta on ilmoitettava oikeusministeriölle vaalivuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä. Valtuuston päätös valtuutettujen määrästä voidaan panna täytäntöön ennen kuin sitä koskeva päätös on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos hallintotuomioistuimien kieltää täytäntöönpanon.”

Kuntalain 410/2015 16§:n mukaan valtuutettuja on valittava kuitenkin vähintään seuraavasti:

Valtuutettujen lukumäärä kunnan asukasluvun mukaan

Asukasluku	Valtuutettuja vähintään
enintään 5 000	13
5 001 - 20 000	27
20 001 - 50 000	43
50 001 - 100 000	51
100 001 - 250 000	59
250 001 - 500 000	67
yli 500 000	79

Vaalipiiri- ja kuntamuutokset sekä kuntaliitokset

Eri vuosien vaaleja koskevat vaalipiiri- ja kuntamuutokset sekä kuntaliitokset on esitetty internetissä Luokitukset–osiossa (Kunnallisvaalit kotisivulla).

Kunnat on sijoitettu vaalipiireihin voimassa olevan vaalipiirijaon mukaan. Vuoden 2017 alussa kuntien lukumäärä on Manner-Suomessa 295 ja Ahvenanmaalla 16.

Tilastossa on käytetty voimassa olevaa tilastollista kuntaryhmitystä (Tilastokeskus, kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot). Kuntavaalit toimitetaan vaalivuoden (2017) alussa voimaan astuvan kuntajaon mukaisena (äänestysaluejako on tullut voimaan 31.10.2016). **Kuntarakennelain (1698/2009) 23 §:n 1 momentin mukaan kuntajaon muutoksen voimaantuloa edeltävänä vuonna toimitettavat kuntavaalit toimitetaan uutta kuntajakoa noudattaen. Koska kuntavaalit toimitetaan nyt siis huhtikuussa 2017, sanottu sääntely koskee niitä kuntajaon muutoksia, jotka tulevat voimaan 1.1.2018. Hallituksen esityksen /HE 268/2014 v.p.) perusteluiden mukaan valtioneuvoston tulee näissä tapauksissa tehdä kuntajaon muutosta koskeva päätös viimeistään vaalivuotta edeltävän vuoden (siis vuoden 2016) loppuun mennessä. (tiedossa ei ole sellaisia kuntajaonmuutoksia, jotka tulisivat voimaan 1.1.2018)* Tilastollisessa kuntaryhmityksessä kunnat jaetaan taajamaväestön osuuden ja suurimman taajaman väkiluvun perusteella kaupunkimaisiin, taajaan asuttuihin sekä maaseutumaisiin kuntiin. Luokitus perustuu vuonna 2016 tehtyyn taajamarajaukseen ja kunnan väkilukutietoon vuodelta 2015. Taajamarajaus tuotetaan Suomen ympäristökeskuksessa vuosittain.

1. Kaupunkimaisia kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä vähintään 90 % asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000.
2. Taajaan asuttuja kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 %, asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000 mutta alle 15 000.
3. Maaseutumaisia kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000, sekä kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 %, asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4 000.

Käytetyt luokitukset

Tilastokeskuksen kuntaluokitus, vaalipiiri, kunta, äänestysalue, puolue (puoluerekisteriin merkityt), ehdokkaiden ja valittujen ikä, asuinmaa.

Kuntavaaleissa 2017 asettivat ehdokkaita seuraavat rekisteröidyt puolueet (15/16):

(20.2.2017 puoluerekisteriin merkittyjen puolueiden ilmoittaminen keskusvaalilautakunnille)

- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue (SDP)
- Suomen Keskusta (KESK)
- Kansallinen Kokoomus (KOK)
- Suomen ruotsalainen kansanpuolue (RKP)
- Suomen Kristillisdemokraatit (KD)
- Vihreä liitto (VIHR)
- Vasemmistoliitto (VAS)
- Perussuomalaiset (PS)
- Suomen Kommunistinen Puolue (SKP)
- Kommunistinen Työväenpuolue - Rauhan ja Sosialismin puolesta (KTP)
- Liberaalipuolue – Vapaus valita (LIBE)
- Piraattipuolue (Piraattip.)
- Suomen Eläinoikeuspuolue (EOP)
- Feministinen puolue (Femin.p.)
- Itsenäisyyspuolue (IP)

Tietojenkeruumenetelmät ja tietolähde

Tilastokeskus saa vaalien perusaineiston oikeusministeriön vaalitietojärjestelmästä, jonka teknisen toteuttamisen hoitaa Tieto Oyj.

1.3 Lait, asetukset ja suositukset

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (laki Tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös vaalitulokset. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Väestö- ja elinolotilastot vaalitulosten tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-580-16).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Tilaston perusaineisto perustuu oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään, joka koostuu kuudesta osajärjestelmästä. Näitä ovat:

1. Pohjatietojärjestelmä, jossa ovat tiedot mm. vaalipiiri-, kunta-, äänestysaluejaoista sekä vaaliviranomaisista;
2. Äänestyspaikkajärjestelmä (äänestyspaikkarekisteri), jossa ovat tiedot yleisistä ennakoäänestyspaikoista ja vaalipäivän äänestyspaikoista;
3. Äänioikeusjärjestelmä (äänioikeusrekisteri), johon Väestörekisterikeskus poimii tiedot äänioikeutetuista 46. päivänä ennen vaalipäivää. Äänioikeusrekisteriin otetaan jokaisesta äänioikeutetusta ne tiedot (mm. nimi, henkilötunnus, vaalipiiri, kotikunta ja äänestyspaikka), jotka olivat väestötietojärjestelmässä 51. päivänä ennen vaalipäivää. Äänioikeusrekisteri tulee lainvoimaiseksi 12. päivänä ennen vaalipäivää kello 12;
4. Ehdokasjärjestelmä (ehdokasrekisteri), johon merkitään ehdokkaasta seuraavat tiedot: nimi, ehdokasnumero, ammatti, kotikunta, puolue/valitsijayhdistys (jonka ehdokkaana hän on), henkilötunnus;
5. Keskitetty laskentajärjestelmä, johon vaalipiirilautakunnat ja kuntien keskusvaalilautakunnat toimittavat vaalien tulostiedot;
6. Tilasto- ja tietopalvelujärjestelmä, jonka avulla vaalien tulostiedot ja muut tilastotiedot välitetään tiedotusvälineille ja Tilastokeskukselle.

Tilastokeskuksen vaalitietojärjestelmä koostuu neljästä vaalitiedostosta, joita ovat: aluetiedosto, puoluetiedosto, ehdokastiedosto ja ehdokasrekisteri.

Ehdokkaiden ja valittujen tausta-analyysi

Vaalitulosten yhteydessä tuotetaan myös tausta-analyysi äänioikeutettujen, puolueiden asettamien ehdokkaiden ja valittujen osalta. Äänioikeutettujen henkilöperusjoukko perustuu 22.2.2017 perustettuun äänioikeusrekisteriin ja ehdokkaat Oikeusministeriön ehdokasrekisteriin. Näihin rekistereihin yhdistetyt henkilöiden taustatiedot perustuvat Tilastokeskuksen tilastoaineistoihin, mm. väestö-, perhe- ja

työssäkäyntitilastoihin ja tutkintorekisteriin. Äänioikeutetuista tarkastelussa ovat mukana vain Suomessa asuvat äänioikeutetut.

Analyysissä on kuvattu äänioikeutettuja, ehdokkaita ja valittuja kunnanvaltuutettuja tiettyjen muuttujien suhteen. Taustatiedot ovat yleensä vuosilta 2014-2016. Tätä uudempia tietoja ei ole ollut käytettävissä. Henkilön ikä on ikä vaalipäivänä kokonaisina vuosina.

Seuraavassa on kuvattu analyysissä käytetyt taustamuuttujat.

Vaalipiiri

Analyysissä käytetty vaalipiiri on ehdokkailla se vaalipiiri, jossa henkilö on ehdokkaana. Äänioikeutetuilla vaalipiiritieto perustuu 51 päivää ennen vaalipäivää poimittuun tietoon henkilön asuinkunnasta Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmässä.

Ulkomaalaistausta

Ulkomaalaistaustaisuutta on tarkasteltu kahden eri muuttujan avulla eli henkilön kielen tai syntyperän mukaan. Kielen mukaan ulkomaalaistaistaisiksi on luokiteltu ne henkilöt, joiden äidinkieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Syntyperän mukaan ulkomaalaistaistaisina pidetään henkilöitä, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Tieto on vuodelta 2015.

Pääasiallinen toiminta

Pääasiallisen toiminnan käsite kuvaa henkilön taloudellisen toiminnan laatua. Väestö jaetaan pääasiallisen toiminnan perusteella työvoimaan kuuluviin ja työvoiman ulkopuolella oleviin. Nämä ryhmät voidaan edelleen jakaa alaryhmiin. Luokitus perustuu tietoihin henkilön toiminnasta vuoden viimeisellä viikolla. Tiedot pääasiallisesta toiminnasta perustuvat eri rekistereistä saatuihin tietoihin.

Pääasiallisen toiminnan mukainen luokitus on seuraava:

- työlliset
- työttömät
- 0–14-vuotiaat
- opiskelijat, koululaiset
- eläkeläiset
- varusmiehet, siviilipalvelusmiehet
- muut työvoiman ulkopuolella olevat

Analyysissä käytetty tieto kuvaa henkilön toimintaa vuoden 2015 viimeisellä viikolla.

Perheasema

Tässä analyysissä väestö on jaoteltu perheaseman mukaan seuraaviin luokkiin

- avio- /avoperheen vanhempi
- yksinhuoltaja
- lapseton pari
- yksin asuva
- -
- kotona asuva lapsi
- muu

Avio-/avoperheen vanhempiin luetaan kaikki avio- tai avoliitossa olevat sekä rekisteröidyssä parisuhteessa elävät, joilla asuu kotona myös omia ja/tai puolison lapsia. Lapsettomia pareja ovat avio-/avoliitossa sekä rekisteröidyssä parisuhteessa elävät, joilla ei ole lapsia. Kotona asuviksi lapsiksi on määritelty omien/oman tai ottovanhempiensa/vanhempansa kanssa asuvat lapsen asemassa olevat henkilöt. Ryhmä ”Muu” sisältää ne perheettömät, jotka asuvat yhdessä muiden henkilöiden kanssa (esimerkiksi lapsensa perheen kanssa asuva yksinäinen äiti/isä), asunnottomat ja laitospöestö. Yksin asuvat perheettömät ovat luokassa ”Yksin asuva”.

Tieto henkilön perheasemasta on vuodelta 2015.

Lasten lukumäärä

Analyysissä on käytetty lasten lukumääränä henkilön biologisten ja adoptoitujen lasten lukumäärää. Tieto on vuodelta 2015.

Koulutusaste

Perusasteen tutkinnon suorittaneilla on koulutusta korkeintaan 9 vuotta. Näitä koulutuksia ovat esim. kansa-, keski- ja peruskoulun tutkinnot.

Keskiasteen tutkinnon suorittaneilla on koulutusta 11-12 vuotta. Näitä koulutuksia ovat esim. ylioppilastutkinnot, 1-3 -vuotiset ammatilliset tutkinnot ja ammatilliset perustutkinnot.

Alimman korkea-asteen koulutus kestää 2-3 vuotta keskiasteen jälkeen. Näitä koulutuksia ovat esim. tekniikan, merkonomien ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja.

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaminen vaatii 3-4 vuotta päätoimista opiskelua keskiasteen jälkeen. Alemman korkeakouluasteeseen luetaan esim. ammattikorkeakoulututkinnot ja alemmat korkeakoulututkinnot.

Ylemmän korkeakouluasteen tutkinnon suorittaminen vaatii pääsääntöisesti 5-6 vuotta päätoimista opiskelua keskiasteen jälkeen. Ylempään korkeakouluasteeseen luetaan esim. maisteritutkinnot ja lääkäreiden erikoistumistutkinnot.

Tutkijakoulutusasteen tutkinnon suorittaminen edellyttää itsenäisen ja julkaisukelpoisen tutkimustyön tai väitöskirjan tekemistä. Tutkinnot ovat tieteellisiä lisensiaatin ja tohtorin tutkintoja.

Tiedot henkilön koulutuksesta saadaan Tilastokeskuksen tutkintorekisteristä. Analyysissä käytetyt tiedot ovat vuodelta 2015.

Käytettävissä olevat rahatulot

Käytettävissä olevat rahatulot sisältävät rahamääräiset tuloerät ja työsuhteeseen liittyvät luontoisedut. Rahatuloihin eivät sisälly laskennalliset tuloerät, joista tärkein on laskennallinen asuntotulo. Kun bruttorahatuloista vähennetään maksetut tulonsiirrot, jäljelle jäävä tulo on käytettävissä oleva rahatulo.

Tieto on vuodelta 2015.

Mediaanitulo

Kun tulonsaajat asetetaan tulojen mukaan suuruusjärjestykseen, mediaanitulo on keskimmäisen tulonsaajan tulo. Keskimmäisen tulonsaajan kummallekin puolelle jää yhtä monta tulonsaajaa. Mediaani ei ole yhtä herkkä poikkeaville äärihavainnoille kuin aritmeettinen keskiarvo.

Kaksoiskansalaisuus

Henkilöllä voi olla useamman maan kansalaisuus (kansalaisuuslaki 2003/359 ja kansalaisuusasetus 1985/699). Jos henkilöllä on kahden maan kansalaisuus, joista toinen on Suomen, hän on tilastoissa Suomen kansalaisena. Jos Suomessa asuvalla ulkomaan kansalaisella on useita ulkomaiden kansalaisuuksia, hän on rekisterissä ja tilastoissa sen maan kansalaisena, jonka passilla hän on maahan tullut. Kansalaisuus on sama kuin passin myöntämismaa. Henkilöllä voi olla useita kansalaisuuksia tai ei lainkaan kansalaisuutta. Kansalaisuudeksi hyväksytään myös muukalaispassin omistaminen.

Valtionveronalaiset tulot

Eräin poikkeuksin kaikki rahana tai rahanarvoisena etuutena saatu tulo on veronalaista. Veronalaisia eivät ole mm. eräät sosiaaliavustukset, päivärahat ja korvaukset. Tällaisia ovat esimerkiksi lapsilisät, asumistuet ja toimeentulotuki. Veronalaisia eivät myöskään ole mm. julkisyhteisöiltä saadut stipendit ja apurahat.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Vaalitilastojen aineisto perustuu oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään ja vaaliviranomaisten toimittamiin tietoihin, joita voidaan pitää luotettavana.

4. Tietojen ajantasaisuus ja tarkkuus

Vahvistetut tiedot poikkeavat aina jonkin verran ennakkotilastojen luvuista.

Tulokset muuttuvat vahvistetun tuloksen jälkeen kaikilta osin: äänestysalueittain, kunnittain, vaalipiireittäin, puolueittain sekä kaikkien ehdokkaiden ja valittujen saamien äänimäärien suhteen, jolloin jopa heidän keskinäinen järjestyksensä voi muuttua.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Ensimmäinen aineisto eli ennakkotilastot julkaistaan mahdollisimman pian internetissä, StatFin-palvelussa sekä Kunnallisvaalit-tilastosivulla. Kunnittaiset ja äänestysalueittaiset (vuodesta 2004) vaalitiedot sekä valittujen saamat äänimäärät viedään StatFin-palveluun.

Kunnallisvaalit-tilastosivulla julkaistaan kolmella kielellä (suomi, ruotsi ja englanti) julkistuksia ja kyseistä vaalia koskevien taulukoiden lisäksi aikasarjataulukkoita. Toinen aineisto eli lopulliset tiedot toimitetaan Tilastokeskukselle vaalituloksen vahvistamisen jälkeen. Vaalituloksen vahvistamisen jälkeen julkaistaan Internetissä ennakkotilastoja vastaavat vahvistetut tiedot tilastosivulla sekä päivitetään StatFin-palveluun tietokannat.

Vaalikarttapalvelussa julkaistaan keskeisiä vaalitulostietoja kuntavaaleista.

Maksullisessa ALTIKA – tietokannassa on kunnallisvaaleista vaalitulostietoja vuodesta 1976 alkaen.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastoissa käytetään vaalivuoden kuntajakoa. Jos kuntajaon muutoksen voimaantuloa edeltävänä vuonna toimitetaan kuntavaalit, ne on toimitettava muutoksenkohteena olevissa kunnissa uutta kuntajakoa noudattaen. vaalivuotta seuraavan vuoden kuntaluokitusta. Uusi Tilastollinen kuntaryhmitys (kaupunkimaiset, taajamamaiset ja maaseutumaiset) otettiin käyttöön vuodesta 2000 alkaen. Sitä aikaisemmin kunnat ryhmiteltiin seuraavasti: kaupungit ja muut kunnat. Vaalien välillä tapahtuneet vaalipiiri- ja kuntamuutokset on huomioitu tilastoissa, joissa on vertailutieto edellisen vaalin tuloksiin. Kunnallisvaalit-tilastosivulla esitetään vaalitulostietoja aikasarjataulukkoina vuodesta 1921 alkaen.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys sekä dokumentointi

Oikeusministeriö julkaisee kattavaa yleistietoa eri vaaleista sekä valtakunnallisen ehdokasrekisterin ja vaalitulostietoja verkkosivuillaan (www.vaalit.fi). Oikeusministeriön julkaisema tilasto ennakoäänestäneiden osalta poikkeaa Tilastokeskuksen ennakoäänestäneiden tilastosta, sillä ne määritellään eri perustein:

- Oikeusministeriö laskee ennakoäänestäneiden määrän äänioikeutettujen määrästä
- Tilastokeskus laskee ennakoäänestäneiden määrän kaikkien äänestäneiden määrästä

Tilastoissa käytetyt luokitukset löytyvät Tilastokeskuksen kotisivuilta.

Lisätietoja

Sami Fredriksson 029 551 2696

Kaija Ruotsalainen 029 551 3599

Jaana Asikainen 029 551 3506

Vastaava tilastojohtaja:

Jari Tarkoma

vaalit@tilastokeskus.fi

<http://tilastokeskus.fi/kunnallisvaalit>

Lähde: Kunnallisvaalit 2017, ehdokasasettelu ja ehdokkaiden tausta-analyysi, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2323-1092 (pdf)